

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH I SKRÓTÓW UŻYWANYCH W PUBLIKACJI SYMBOLS AND ABBREVIATIONS USED IN THE PUBLICATION

Znaki umowne

Symbols

Kreska	(-)	– zjawisko nie wystąpiło – <i>magnitude zero</i>
Zero	(0,0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 – <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit</i>
„W tym”		– nie podaje się wszystkich składników sumy
„There of ”		– <i>indicates than not all elements of the sum are given</i>

Skróty

Abbreviations

Pełna nazwa według PKD 2004

Complete name according to NACE rev. 1.1

Handel	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego
Trade	<i>wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
Transport	transport, gospodarka magazynowa i łączność
Transport	<i>transport, storage and communications</i>
Obsługa nieruchomości i firm	obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej
Real estate and business activities	<i>real estate activities, rental and services related to conducting business activities</i>
Ochrona zdrowia	ochrona zdrowia i pomoc społeczna
Health care	<i>health and social work</i>
Pozostała działalność usługowa	działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała
Other service activity	<i>other community, social and personal service activities</i>

Skróty

Abbreviations

Pełna nazwa według PKD 2007

Complete name according to NACE rev. 2.0

Handel; naprawa pojazdów samochodowych	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Trade; repair of motor vehicles	<i>wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Accommodation and catering	<i>accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
x	<i>real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
x	<i>administrative and support service activities</i>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła.

When publishing CSO data please indicate the source.

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
CENTRAL STATISTICAL OFFICE

**WARUNKI POWSTANIA I DZIAŁANIA
ORAZ PERSPEKTYWY ROZWOJOWE
POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW
POWSTAŁYCH W LATACH 2005–2009**

***CREATION AND OPERATION CONDITIONS,
DEVELOPMENT PROSPECTS
OF POLISH ENTERPRISES
ESTABLISHED IN THE YEARS 2005–2009***

*Statistical
Information
and Elaborations*

Informacje
i opracowania
statystyczne

Warszawa 2011

Opracowanie publikacji
Preparation of the publication

GUS – Departament Przedsiębiorstw
CSO – Enterprise Department

kierujący
supervisor

Aneta Płatek – Zastępca Dyrektora Departamentu
Deputy Director of the Department

zespół
team

Tomasz Grabowski, Jacek Kotowski, Krystyna Rećko

Okładka
Cover

Zakład Wydawnictw Statystycznych
Statistical Publishing Establishment

ISSN 1507 – 126X

Publikacja dostępna w Internecie **www.stat.gov.pl**
Publication available on the Internet **www.stat.gov.pl**

PRZEDMOWA

Kontynuując zapoczątkowaną w roku 2003 inicjatywę, przedstawiamy Państwu kolejną edycję publikacji, w której zaprezentowane zostały podstawowe informacje o warunkach powstania i działania oraz perspektywach rozwojowych tworzonych w Polsce przedsiębiorstw. Cykl corocznych opracowań z tej serii dostarcza informacji uzupełniających i porównawczych o podmiotach utworzonych w poszczególnych latach, począwszy od roku 2001. W niniejszej publikacji zaprezentowano dane o przedsiębiorstwach powstałych w latach 2005-2009.

Opracowanie zostało przygotowane na podstawie wyników panelowego badania przedsiębiorstw prowadzonego w oparciu o ankiety PL1 i PL2. Zasadniczą ideą tych badań jest zebranie informacji o sposobie powstania i źródłach finansowania nowej działalności, a także o czynnikach wpływających na skuteczną rywalizację z konkurencją oraz utrzymanie się nowych podmiotów na rynku w pierwszych latach po rejestracji. Badania mają również na celu oszacowanie stopnia przeżywalności nowych przedsiębiorstw w kolejnych latach pełnego pięcioletniego cyklu obserwacji.

Publikacja składa się z trzech części. W pierwszej zawarto metodologię badania, jego zakres podmiotowy i przedmiotowy, opis doboru próby, a także sposób prezentacji wyników. W drugiej części zostały poddane analizie pierwsze dane o zbiorowości podmiotów utworzonych w roku 2009, a także wyniki pięcioletniego cyklu badania jednostek powstałych w roku 2005. Uzupełnieniem analiz są tabele z wynikami wszystkich badań przeprowadzonych w roku 2010, zamieszczone w części trzeciej.

Zastępca Dyrektora Departamentu
Przedsiębiorstw

Aneta Płatek

Warszawa, czerwiec 2011 r.

PREFACE

As a follow-up to the initiative undertaken in 2003, we present the next edition of publication containing basic information on the conditions of the establishment and operation of newly-established enterprises in Poland, as well as on their development prospects. The series of annual publications provides complementary and comparative information on the entities established in consecutive years from 2001. This publication presents data concerning enterprises established in the years 2005-2009.

The publication was developed on the basis of the results obtained from a panel survey on enterprises, conducted with the use of PL1 and PL2 questionnaires. The principal idea of these surveys is to collect information on the mode of establishing, and the sources of financing newly-established businesses, as well as on the factors influencing the efficient competition and subsistence of new entities on the market in the first years after the registration. The surveys are further aimed at assessing the survival rate of new enterprises in the subsequent years of a complete 5-year monitoring cycle.

This publication consists of three parts. The survey methodology is presented in the first part, where both the scope and information collected are discussed in detail, together with the description of the sampling method, as well as the method of presenting the results obtained. The second part features the analysis of the first data on the group of entities established in 2009, as well as the results of the 5-year survey on the entities established in 2005. The analysis were supplemented with tables containing results of all surveys conducted in 2010, published in the third part.

Deputy Director of Enterprise Department

Aneta Płatek

Warsaw, June 2011

SPIS TREŚCI

CONTENTS

	Strona Page
PRZEDMOWA	3
PREFACE	
UWAGI METODYCZNE	
METHODOLOGICAL NOTES	
1.1 Wprowadzenie.....	13
<i>Introduction</i>	
1.2 Organizacja badań.....	14
<i>Organisation of surveys</i>	
1.3 Jednostki objęte badaniem oraz wielkość i struktura próby.....	17
<i>Surveyed units, sample size and structure</i>	
1.4 Zakres zbieranych informacji.....	19
<i>Collected information</i>	
1.5 Sposób opracowania i interpretacji wyników.....	20
<i>Elaboration and interpretation of results</i>	
WYNIKI BADAŃ – SYNTEZA	
SURVEY RESULTS – SYNTHESIS	
1. Przedsiębiorstwa powstałe w 2009 r.	33
<i>Enterprises established in 2009</i>	
1.1. Wielkość i struktura badanej zbiorowości.....	33
<i>Size and structure of surveyed population</i>	
1.2. Wskaźniki przeżycia.....	35
<i>Survival rates</i>	
1.3. Aktywność ekonomiczna w rok po wejściu na rynek.....	36
<i>Economic activity one year after entering the market</i>	
1.4. Bariery napotymane przez przedsiębiorstwa.....	38
<i>Difficulties encountered by enterprises</i>	
2. Przedsiębiorstwa powstałe w 2005 r. i nadal aktywne w 2010 r.	39
<i>Enterprises established in 2005 and still active in 2010</i>	
2.1. Wielkość, struktura i wskaźniki przeżycia badanej zbiorowości.....	39
<i>Size, structure and survival rates of the surveyed population</i>	
2.2. Aktywność ekonomiczna.....	41
<i>Economic activity</i>	
2.3. Bariery napotymane przez przedsiębiorstwa.....	43
<i>Difficulties encountered by enterprises</i>	
3. Podsumowanie	44
<i>Summary</i>	

TABLICE
TABLES

	Tabl. Table	Strona Page
PRZEDSIĘBIORSTWA POWSTAŁE W 2009 R. ENTERPRISES ESTABLISHED IN 2009		47
Liczba i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw powstałych w 2009 r. i aktywnych w 2010 r. według wybranych przekrojów..... <i>Number and survival rate of enterprises established in 2009 and active in 2010 by selected groupings</i>	1	48
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2009 r. i aktywnych w 2010 r. według sposobu powstania oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises established in 2009 and active in 2010 by way of creation and selected groupings</i>	2	49
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2009 r. i aktywnych w 2010 r. według źródeł finansowania podejmowanej działalności oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises established in 2009 and active in 2010 by sources of financing the undertaken activity and selected groupings</i>	3	50
Struktura przedsiębiorstw osób fizycznych powstałych w 2009 r. i aktywnych w 2010 r. według płci właściciela oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises of natural persons, established in 2009 and active in 2010 by gender of owner and selected groupings</i>	4	51
Struktura przedsiębiorstw osób fizycznych powstałych w 2009 r. i aktywnych w 2010 r. według wieku właściciela oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises of natural persons, established in 2009 and active in 2010 by age of owner and selected groupings</i>	5	52
Struktura przedsiębiorstw osób fizycznych powstałych w 2009 r. i aktywnych w 2010 r. według wykształcenia właściciela oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises of natural persons, established in 2009 and active in 2010 by education level of owner and selected groupings</i>	6	53
Struktura przedsiębiorstw osób fizycznych powstałych w 2009 r. i aktywnych w 2010 r. według charakteru poprzedniej pracy właściciela oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises of natural persons, established in 2009 and active in 2010 by type of the previous work of owner and selected groupings</i>	7	54
Liczba i struktura pracujących w przedsiębiorstwach powstałych w 2009 r. i aktywnych w 2010 r. według wybranych przekrojów..... <i>Number and structure of persons employed in enterprises established in 2009 and active in 2010 by selected groupings</i>	8	55
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2009 r. i aktywnych w 2010 r. według zasięgu prowadzenia działalności oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises established in 2009 and active in 2010 by activity range and selected groupings</i>	9	56

	Tabl. Table	Strona Page
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2009 r. i aktywnych w 2010 r. według uzyskanego wyniku finansowego oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises established in 2009 and active in 2010 by financial results and selected groupings</i>	10	57
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2009 r., aktywnych i inwestujących w 2010 r. oraz źródła finansowania nakładów inwestycyjnych według wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2009, active and investing in 2010 and sources of financing investment outlays by selected groupings</i>	11	58
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2009 r. i aktywnych w 2010 r. według typów napotykanymi trudnościami oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises established in 2009 and active in 2010 by types of encountered difficulties and selected groupings</i>	12	59
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2009 r. i aktywnych w 2010 r. według zgłaszanych trudności popytowych oraz wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2009 and active in 2010 by reported demand difficulties and selected groupings</i>	13	60
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2009 r. i aktywnych w 2010 r. według zgłaszanych trudności podaźowych oraz wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2009 and active in 2010 by reported supply difficulties and selected groupings</i>	14	61
PRZEDSIĘBIORSTWA POWSTAŁE W 2008 R. ENTERPRISES ESTABLISHED IN 2008		63
Liczba przedsiębiorstw powstałych w 2008 r. i aktywnych w latach 2009-2010 oraz wskaźnik ich przeżycia w kolejnych latach według wybranych przekrojów..... <i>Number of enterprises established in 2008 and active in the years 2009-2010 and their survival rate in subsequent years by selected groupings</i>	1 (15)	64
Struktura i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw osób fizycznych powstałych w 2008 r. i nadal aktywnych w 2010 r. według cech właściciela..... <i>Structure and survival rate of enterprises of natural persons, established in 2008 and still active in 2010 by features of owner</i>	2 (16)	65
Liczba pracujących w przedsiębiorstwach powstałych w 2008 r. i nadal aktywnych w 2010 r. oraz procentowa zmiana liczby pracujących pomiędzy latami 2009 i 2010 według wybranych przekrojów..... <i>Number of persons employed in enterprises established in 2008 and still active in 2010, and percentage change of the number of persons employed between the years 2009 and 2010 by selected groupings</i>	3 (17)	66
Struktura i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw powstałych w 2008 r. i nadal aktywnych w 2010 r. według wyniku finansowego oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure and survival rate of enterprises established in 2008 and still active in 2010 by financial results and selected groupings</i>	4 (18)	67

	Tabl. Table	Strona Page
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2008 r., nadal aktywnych i inwestujących w 2010 r. oraz wskaźnik ich przeżycia w latach 2009 i 2010 według wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2008, still active and investing in 2010 and their survival rate in the years 2009 and 2010 by selected groupings</i>	5 (19)	68
Struktura przedsiębiorstw inwestujących powstałych w 2008 r. i nadal aktywnych w 2010 r. według źródeł finansowania nakładów inwestycyjnych oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of investing enterprises established in 2008 and still active in 2010 by sources of financing investment outlays and selected groupings</i>	6 (20)	69
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2008 r. i nadal aktywnych w 2010 r. według typów napotykanym trudności i wybranych przekrojów oraz wskaźnik przeżycia..... <i>Structure of enterprises established in 2008 and still active in 2010 by types of encountered difficulties, selected groupings and survival rate</i>	7 (21)	70
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2008 r. i nadal aktywnych w 2010 r. według zgłaszanych trudności popytowych oraz wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2008 and still active in 2010 by reported demand difficulties and selected groupings</i>	8 (22)	71
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2008 r. i nadal aktywnych w 2010 r. według zgłaszanych trudności podaźowych oraz wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2008 and still active in 2010 by reported supply difficulties and selected groupings</i>	9 (23)	72
PRZEDSIĘBIORSTWA POWSTAŁE W 2007 R. ENTERPRISES ESTABLISHED IN 2007		73
Liczba przedsiębiorstw powstałych w 2007 r. i aktywnych w latach 2008-2010 oraz wskaźnik ich przeżycia w kolejnych latach według wybranych przekrojów..... <i>Number of enterprises established in 2007 and active in the years 2008-2010 and their survival rate in subsequent years by selected groupings</i>	1 (24)	74
Struktura i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw osób fizycznych powstałych w 2007 r. i nadal aktywnych w 2010 r. według cech właściciela..... <i>Structure and survival rate of enterprises of natural persons, established in 2007 and still active in 2010 by features of owner</i>	2 (25)	75
Liczba pracujących w przedsiębiorstwach powstałych w 2007 r. i nadal aktywnych w 2010 r. oraz procentowa zmiana liczby pracujących pomiędzy latami 2008 i 2010 oraz 2009 i 2010 według wybranych przekrojów..... <i>Number of persons employed in enterprises established in 2007 and still active in 2010, and percentage change in the number of persons employed between the years 2008 and 2010, and 2009 and 2010 by selected groupings</i>	3 (26)	76
Struktura i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw powstałych w 2007 r. i nadal aktywnych w 2010 r. według uzyskanego wyniku finansowego oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure and survival rate of enterprises established in 2007 and still active in 2010 by financial result and selected groupings</i>	4 (27)	77

	Tabl. Table	Strona Page
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2007 r., nadal aktywnych i inwestujących w 2010 r. oraz wskaźnik ich przeżycia w latach 2008 i 2010 oraz 2009 i 2010 według wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2007, still active and investing in 2010 and their survival rate in the years 2008 and 2010, and 2009 and 2010 by selected groupings</i>	5 (28)	78
Struktura przedsiębiorstw inwestujących powstałych w 2007 r. i nadal aktywnych w 2010 r. według źródeł finansowania nakładów inwestycyjnych oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of investing enterprises established in 2007 and still active in 2010 by sources of financing investment outlays and selected groupings</i>	6 (29)	79
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2007 r. i nadal aktywnych w 2010 r. według typów napotykanym trudności i wybranych przekrojów oraz wskaźnik przeżycia..... <i>Structure of enterprises established in 2007 and still active in 2010 by types of encountered difficulties, selected groupings and survival rate</i>	7 (30)	80
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2007 r. i nadal aktywnych w 2010 r. według zgłaszanych trudności popytowych oraz wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2007 and still active in 2010 by reported demand difficulties and selected groupings</i>	8 (31)	81
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2007 r. i nadal aktywnych w 2010 r. według zgłaszanych trudności podaźowych oraz wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2007 and still active in 2010 by reported supply difficulties and selected groupings</i>	9 (32)	82
PRZEDSIĘBIORSTWA POWSTAŁE W 2006 R. ENTERPRISES ESTABLISHED IN 2006		83
Liczba przedsiębiorstw powstałych w 2006 r. i aktywnych w latach 2007-2010 według wybranych przekrojów..... <i>Number of enterprises established in 2006 and active in the years 2007-2010 by selected groupings</i>	1 (33)	84
Wskaźnik przeżycia w kolejnych latach działalności przedsiębiorstw powstałych w 2006 r. i aktywnych w latach 2007-2010 według wybranych przekrojów..... <i>Survival rate in subsequent years of activity of enterprises established in 2006 and active in the years 2007-2010 by selected groupings</i>	2 (34)	85
Struktura i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw osób fizycznych powstałych w 2006 r. i nadal aktywnych w 2010 r. według cech właściciela..... <i>Structure and survival rate of enterprises of natural persons, established in 2006 and still active in 2010 by features of owner</i>	3 (35)	86
Liczba pracujących w przedsiębiorstwach powstałych w 2006 r. i nadal aktywnych w 2010 r. oraz procentowa zmiana liczby pracujących pomiędzy latami 2007 i 2010 oraz 2009 i 2010 według wybranych przekrojów..... <i>Number of persons employed in enterprises established in 2006 and still active in 2010, and percentage change in the number of persons employed between the years 2007 and 2010, and 2009 and 2010 by selected groupings</i>	4 (36)	87

	Tabl. Table	Strona Page
Struktura i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw powstałych w 2006 r. i nadal aktywnych w 2010 r. według uzyskanego wyniku finansowego oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure and survival rate of enterprises established in 2006 and still active in 2010 by financial result and selected groupings</i>	5 (37)	88
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2006 r., nadal aktywnych i inwestujących w 2010 r. oraz wskaźnik ich przeżycia w latach 2007 i 2010 oraz 2009 i 2010 według wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2006, still active and investing in 2010 and their survival rate in 2007 and 2010, and 2009 and 2010 by selected groupings</i>	6 (38)	89
Struktura przedsiębiorstw inwestujących powstałych w 2006 r. i nadal aktywnych w 2010 r. według źródeł finansowania nakładów inwestycyjnych oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of investing enterprises established in 2006 and still active in 2010 by sources of financing investment outlays and selected groupings</i>	7 (39)	90
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2006 r. i nadal aktywnych w 2010 r. według typów napotykaných trudności i wybranych przekrojów oraz wskaźnik przeżycia..... <i>Structure of enterprises established in 2006 and still active in 2010 by types of encountered difficulties, selected groupings and survival rate</i>	8 (40)	91
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2006 r. i nadal aktywnych w 2010 r. według zgłaszanych trudności popytowych oraz wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2006 and still active in 2010 by reported demand difficulties and selected groupings</i>	9 (41)	92
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2006 r. i nadal aktywnych w 2010 r. według zgłaszanych trudności podażyowych oraz wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2006 and still active in 2010 by reported supply difficulties and selected groupings</i>	10 (42)	93
PRZEDSIĘBIORSTWA POWSTAŁE W 2005 R. ENTERPRISES ESTABLISHED IN 2005		95
Liczba przedsiębiorstw powstałych w 2005 r. i aktywnych w latach 2006-2010 według wybranych przekrojów..... <i>Number of enterprises established in 2005 and active in the years 2006-2010 by selected groupings</i>	1 (43)	96
Wskaźnik przeżycia w kolejnych latach działalności przedsiębiorstw powstałych w 2005 r. i aktywnych w latach 2006-2010 według wybranych przekrojów..... <i>Survival rate in subsequent years of activity of enterprises established in 2005 and active in the years 2006-2010 by selected groupings</i>	2 (44)	97
Struktura i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw osób fizycznych powstałych w 2005 r. i nadal aktywnych w 2010 r. według cech właściciela..... <i>Structure and survival rate of enterprises of natural persons, established in 2005 and still active in 2010 by features of owner</i>	3 (45)	98

	Tabl. Table	Strona Page
Liczba pracujących w przedsiębiorstwach powstałych w 2005 r. i nadal aktywnych w 2010 r. oraz procentowa zmiana liczby pracujących pomiędzy latami 2006 i 2010 oraz 2009 i 2010 według wybranych przekrojów..... <i>Number of persons employed in enterprises established in 2005 and still active in 2010 and percentage change in the number of persons employed between the years 2006 and 2010, and 2009 and 2010 by selected groupings</i>	4 (46)	99
Struktura i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw powstałych w 2005 r. i nadal aktywnych w 2010 r. według uzyskanego wyniku finansowego oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure and survival rate of enterprises established in 2005 and still active in 2010 by financial result and selected groupings</i>	5 (47)	100
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2005 r., nadal aktywnych i inwestujących w 2010 r. oraz wskaźnik ich przeżycia w latach 2006 i 2010 oraz 2009 i 2010 według wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2005, still active and investing in 2010 and their survival rate in 2006 and 2010, and 2009 and 2010 by selected groupings</i>	6 (48)	101
Struktura przedsiębiorstw inwestujących powstałych w 2005 r. i nadal aktywnych w 2010 r. według źródeł finansowania nakładów inwestycyjnych oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of investing enterprises established in 2005 and still active in 2010 by sources of financing investment outlays and selected groupings</i>	7 (49)	102
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2005 r. i nadal aktywnych w 2010 r. według typów napotykanym trudności i wybranych przekrojów oraz wskaźnik przeżycia..... <i>Structure of enterprises established in 2005 and still active in 2010 by types of encountered difficulties, selected groupings and survival rate</i>	8 (50)	103
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2005 r. i nadal aktywnych w 2010 r. według zgłaszanych trudności popytowych oraz wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2005 and still active in 2010 by reported demand difficulties and selected groupings</i>	9 (51)	104
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2005 r. i nadal aktywnych w 2010 r. według zgłaszanych trudności podaźowych oraz wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2005 and still active in 2010 by reported supply difficulties and selected groupings</i>	10 (52)	105

WYKRESY GRAPHS

	Numer <i>Number</i>	Strona <i>Page</i>
Przedsiębiorstwa powstałe w 2009 r. według podstawowego rodzaju działalności – wskaźnik przeżycia do 2010 r. <i>Enterprises established in 2009 by main kind of activity – survival rate until 2010</i>	1	107
Przedsiębiorstwa powstałe w 2009 r. i aktywne w 2010 r. – struktura jednostek według ponoszonych nakładów inwestycyjnych oraz podstawowego rodzaju działalności..... <i>Enterprises established in 2009 and active in 2010 – structure of entities by incurred investment outlays and main kind of activity</i>	2	108
Przedsiębiorstwa powstałe w 2009 r. i aktywne w 2010 r. według typów napotykaných trudności..... <i>Enterprises established in 2009 and active in 2010 by types of encountered difficulties</i>	3	109
Przedsiębiorstwa powstałe w 2005 r. – wskaźniki przeżycia w kolejnych latach <i>Enterprises established in 2005 – survival rates in subsequent years</i>	4	109
Przedsiębiorstwa powstałe w 2005 r. według podstawowego rodzaju działalności – wskaźnik przeżycia do 2010 r. <i>Enterprises established in 2005 by main kind of activity – survival rate until 2010</i>	5	110

WZORY FORMULARZY QUESTIONNAIRES

	Strona <i>Page</i>
Ankieta PL1 Panelowe badanie przedsiębiorstw..... <i>Questionnaire PL1 Business panel survey</i>	111
Ankieta PL2 Panelowe badanie przedsiębiorstw..... <i>Questionnaire PL2 Business panel survey</i>	114

UWAGI METODYCZNE

1.1 Wprowadzenie

Gospodarka składa się z podmiotów, których liczba, profil i skala działalności zmienia się w czasie, głównie w wyniku powstawania, rozwoju bądź likwidacji przedsiębiorstw. Obserwacja tych procesów w populacji nowych jednostek jest zasadniczym celem podjętych przez GUS w 2002 r. badań panelowych¹. Dzięki zgromadzonym informacjom można podjąć próbę odpowiedzi na pytania o możliwości utrzymania się nowych firm na rynku w pierwszych latach po rejestracji, w tym również o czynniki wpływające na skuteczną walkę z konkurencją bądź ją utrudniające. Każde badanie oparte jest na założeniu, że dane o nowych podmiotach będą zbierane w toku pięcioletniej obserwacji tych samych jednostek powstałych w danym roku. Prezentowane w niniejszej publikacji dane zgromadzone w pełnym, tj. 5-letnim cyklu badawczym obejmują podmioty powstałe w 2005 r., obserwowane w latach 2006-2010.

Wyniki prowadzonych przez GUS badań mogą stanowić bogate źródło informacji dla osób i instytucji zainteresowanych stanem polskiej gospodarki, a także jej miejscem na rynku europejskim. Zawarte w publikacji dane mogą być wykorzystywane przy planowaniu działań wspierających postawy aktywne, pobudzające do działania i tworzenia nowych przedsiębiorstw, które kreują dochody i miejsca pracy, co z kolei przekłada się na rozwój gospodarczy. Na podstawie informacji z niniejszej publikacji można określić odpowiednie kierunki dla bieżącej i przyszłej polityki sprzyjającej rozwojowi przedsiębiorczości, w szczególności w zakresie regulacji prawnych, dostępu do środków finansowych i technologii. Niniejsza publikacja może być również bazą dla dokonywania analiz sektora małych i średnich przedsiębiorstw przez analityków, naukowców, studentów, dziennikarzy, a także samych przedsiębiorców. Jednostki działające już na rynku mogą wykorzystywać informacje o jednostkach wchodzących na rynek przy wybieraniu strategii i perspektywicznych kierunków rozwoju swoich firm. Dane zawarte w opracowaniu mogą być pomocne dla przyszłych przedsiębiorców przy podejmowaniu przez nich decyzji o rozpoczęciu działalności, wskazując szanse i zagrożenia, które mogą napotykać na rynku oraz czynniki, które mogą decydować o rozwoju.

¹ Panelowy charakter badania oznacza, że w kolejnych latach obserwacji poddawane są jednostki z próby wybranej w pierwszym roku badania (nie losuje się nowych jednostek w miejsce tych, które zamykają działalność).

Nowe firmy wchodzące na rynek z jednej strony wypierają jednostki nieefektywne, a z drugiej wymuszają na tych pozostających na rynku zmiany innowacyjne i rozwój, który jest konieczny dla zachowania przewagi konkurencyjnej. Ta schumpeterowska „kreatywna destrukcja” umożliwia najefektywniejsze wykorzystanie czynników wytwórczych poprzez szybką reakcję na zmieniające się warunki. Relacje między przedsiębiorstwami wpływają na konkurencyjność i efektywność całej gospodarki, a dzięki badaniom można odpowiedzieć na pytanie o to, jak te relacje i zmienność populacji przedsiębiorstw w poszczególnych obszarach gospodarki oddziałują na wydajność.

Wyniki prowadzonych w GUS panelowych badań nowych przedsiębiorstw stanowią również jeden z elementów bazy, która może być wykorzystywana na potrzeby instytucji międzynarodowych. Monitorowanie powstawania nowych przedsiębiorstw, wyników prowadzonej przez nie działalności i czynników mających wpływ na dalszy rozwój znajduje się bowiem w sferze zainteresowań UE i OECD. Informacje z tego zakresu stanowią element demografii przedsiębiorstw, która jest jednym z modułów europejskiej strukturalnej statystyki przedsiębiorstw. Ponadto w ramach programu Entrepreneurship Indicators Programme, OECD we współpracy z Eurostatem wypracowuje zasady oraz metodologię do określenia wskaźników przedsiębiorczości. Wyniki badań panelowych pozwalają na dokonanie porównań konkurencyjności poszczególnych krajów i wpływu, jaki na jej wzrost mają nowe podmioty. Dostarczają jednocześnie wiedzę potrzebną do określenia wskaźników przedsiębiorczości i kierunków rozwoju poszczególnych sektorów gospodarki, w tym tych najbardziej innowacyjnych.

1.2 Organizacja badań

Wszystkie badania składające się na dany – 5-letni – cykl prowadzone są jesienią kolejnych lat. W pierwszym roku obserwacji podlegają przedsiębiorstwa zarejestrowane jako nowe w roku poprzedzającym badanie. Od drugiego do piątego roku badaniami obejmowane są te przedsiębiorstwa ze zbiorowości początkowej, które w momencie obserwacji prowadzą działalność gospodarczą, tzn. nadal pozostają aktywne¹. Po 5 latach prowadzenia działalności przedsiębiorstwa uznaje się za stabilne i w latach następnych podmioty te nie podlegają już obserwacji.

Poniżej przedstawiono schemat badań panelowych, gdzie zostały zaznaczone 5-letnie zakończone cykle obserwacji oraz wszystkie obserwacje prowadzone w roku 2010.

¹ Jednostki aktywne to takie, które w chwili przeprowadzania badania prowadzą działalność stałą lub sezonową.

Coroczne badania podmiotów tworzonych w kolejnych latach począwszy od roku 2001 są zorganizowane podobnie. Analogicznie jak w latach poprzednich, w roku 2010 przeprowadzono równolegle pięć badań przedsiębiorstw utworzonych w kolejnych latach 2005-2009. Dla zbiorowości powstałej w 2005 r. było to ostatnie piąte badanie, dla zbiorowości powstałej w 2006 r. – czwarte, dla powstałej w 2007 r. – trzecie, dla powstałej w 2008 r. – drugie, natomiast dla zbiorowości powstałej w 2009 r. – pierwsze. Dla każdej zbiorowości nowych przedsiębiorstw cykl zostanie zakończony po pięciu latach od pierwszej obserwacji. I tak – jak wspomniano wcześniej – w roku 2010 został zakończony piąty pięcioletni cykl badań, który dotyczył jednostek powstałych w roku 2005. Zbiorowość ta została po raz pierwszy poddana obserwacji we wrześniu roku 2006. W następnych czterech latach (2007-2010), spośród podmiotów zarejestrowanych w 2005 r., badaniu poddawano tylko te jednostki, które w momencie obserwacji były aktywne. W miejsce jednostek nieaktywnych nie losowano nowych podmiotów, przez co liczebność próby corocznie ulegała zmniejszeniu.

W ukazujących się corocznie publikacjach prezentowane są wyniki wszystkich przeprowadzonych w danym roku badań panelowych. I tak, w pierwszej z nich (która ukazała się w 2003 r.) przedstawiono dane o zbiorowości jednostek powstałych w 2001 r., w tym aktywnych w rok po wejściu na rynek. Publikacja, która ukazała się w 2004 r. obejmowała informacje o podmiotach z pierwszej zbiorowości, aktywnych w dwa lata po rozpoczęciu działalności oraz o nowej zbiorowości jednostek powstałych w 2002 r. Analogicznie opracowywane były następne publikacje. W 2007 roku zawarto w niej wyniki z pierwszego pełnego pięcioletniego cyklu badań (dla przedsiębiorstw powstałych w 2001 r.), a także dane o jednostkach utworzonych w kolejnych latach 2002-2005, działających odpowiednio od czterech lat do jednego roku od rejestracji. Podobnie, tegoroczna publikacja zawiera wyniki badań dotyczące pięciu zbiorowości przedsiębiorstw, tj. powstałych od roku 2005 do 2009, funkcjonujących od pięciu lat do jednego roku od momentu rozpoczęcia działalności.

1.3 Jednostki objęte badaniem oraz wielkość i struktura próby

Zakres podmiotowy badań został dostosowany do specyfiki polskiej gospodarki i obejmuje podmioty małe (w tym mikro-przedsiębiorstwa¹), które dominują w grupie nowych przedsiębiorstw. Z uwagi na to można uznać, że prezentowane w opracowaniu wyniki

¹ Małe przedsiębiorstwo to takie, w którym pracuje mniej niż 50 osób, natomiast mikro-przedsiębiorstwo to takie, w którym pracuje mniej niż 10 osób.

obrazują warunki, w jakich podejmuje działalność cała zbiorowość podmiotów wchodzących każdego roku na rynek.

Należy przy tym wyjaśnić, że jednostki o liczbie pracujących od 10 do 49 osób objęto badaniami dopiero od roku 2005, ponieważ wcześniej do badań wchodziły tylko mikro-przedsiębiorstwa. Dokonane rozszerzenie podmiotowe badania miało na celu gromadzenie pełniejszej informacji o zbiorowości nowych przedsiębiorstw oraz dostosowanie do europejskiej statystyki strukturalnej przedsiębiorstw niefinansowych. Zakres podmiotowy badań jednostek powstałych w kolejnych latach 2004-2008 został rozszerzony nie tylko z uwagi na wielkość jednostek, ale również rodzaj podejmowanej działalności i obejmował wszystkie podmioty małe osób fizycznych oraz prawnych, podejmujące działalność według PKD 2004 z zakresu: górnictwa (sekcja C), przetwórstwa przemysłowego (sekcja D), wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, wodę (sekcja E), budownictwa (sekcja F), handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego (sekcja G), hoteli i restauracji (sekcja H), transportu, gospodarki magazynowej i łączności (sekcja I), obsługi nieruchomości, wynajmu i usług związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (sekcja K), pośrednictwa finansowego (sekcja J – dział 67), edukacji (sekcja M), ochrony zdrowia i pomocy społecznej (sekcja N) oraz działalności usługowej, komunalnej, społecznej i indywidualnej, pozostałej (sekcja O). Badanie jednostek, które powstały w roku 2009, objęło podobną grupę przedsiębiorstw, ale dobór podmiotów do badania odbywał się według Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007.

Ze względu na szeroki zakres podmiotowy i skalę zjawiska, nie jest możliwe przeprowadzanie pełnych badań przedsiębiorstw tworzonych w Polsce w kolejnych latach. W związku z powyższym badania te są prowadzone metodą reprezentacyjną. Pierwsza próba do każdego cyklu badań dla jednostek zarejestrowanych w kolejnych latach 2004-2009 obejmowała po 3 tys. podmiotów. W rozpoczętym w 2010 r. badaniu przedsiębiorstw powstałych w 2009 r. wylosowana próba stanowiła 1,1% całej rozpatrywanej populacji.

Dobór próby oparty jest na schemacie losowania proporcjonalnego bez zwracania, o stałej frakcji i z warstwowaniem. Ze względu na sposób warstwowania próby, wyniki prezentowane są w podstawowych przekrojach według form prawnych i wielkości podmiotów oraz rodzaju prowadzonej przez nie działalności.

Z uwagi na formę prawną wyróżniono zbiorowość osób fizycznych (obejmującą osoby fizyczne i spółki cywilne) oraz zbiorowość osób prawnych (do których zaliczono wszystkie pozostałe podmioty).

Ze względu na poziom zatrudnienia, w badanych jednostkach wyszczególniono dwie grupy: przedsiębiorstwa zatrudniające pracowników najemnych oraz takie, w których pracowali tylko właściciele i wspomagający ich członkowie rodzin.

Rozpatrując rodzaje prowadzonej działalności, w badaniach jednostek powstałych w latach 2005-2008, wyróżniono zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2004) dziesięć obszarów, nazywanych w uproszczeniu następująco: przemysł (do którego zaliczono sekcje C, D, E), budownictwo (sekcja F), handel (sekcja G), hotele i restauracje (sekcja H), transport (sekcja I), pośrednictwo finansowe (sekcja J), obsługa nieruchomości i firm (sekcja K), edukacja (sekcja M), ochrona zdrowia (sekcja N) oraz pozostała działalność usługowa (sekcja O). Do czasu zakończenia dla nich panelowego badania, jednostki te będą grupowane według PKD 2004.

W badaniu jednostek powstałych w roku 2009, wyróżniono zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) czternaście obszarów nazwanych następująco: przemysł (sekcje B, C, D, E), budownictwo (sekcja F), handel; naprawa pojazdów samochodowych (sekcja G), transport i gospodarka magazynowa (sekcja H), zakwaterowanie i gastronomia (sekcja I), informacja i komunikacja (sekcja J), finanse i ubezpieczenia (sekcja K), obsługa rynku nieruchomości (sekcja L), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M), administrowanie i działalność wspierająca (sekcja N), edukacja (sekcja P), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q), działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (sekcja R), pozostała działalność usługowa (sekcja S).

1.4 Zakres zbieranych informacji

Panelowe badanie nowych podmiotów tworzonych w Polsce dostarcza dane, które są niezbędne do analizy procesów demograficznych w populacji przedsiębiorstw. Wprowadzając powyższe badanie poszukiwano informacji na temat kierunków zmian strukturalnych oraz konkurencyjności całej gospodarki. Gromadzone dane statystyczne powinny między innymi odpowiedzieć na następujące pytania:

- Jak liczne są zbiorowości przedsiębiorstw powstających w kolejnych latach i jaka jest ich struktura według wybranych kryteriów?
- Czy nowe przedsiębiorstwa tworzą nowe miejsca pracy?
- Kto zakłada nowe przedsiębiorstwa?
- Czy nowi przedsiębiorcy podejmują działalność, bo chcą wykorzystać szanse czy są do tego zmuszani przez czynniki zewnętrzne, np. bezrobocie?

- Jakie branże są najbardziej wrażliwe na zmiany gospodarcze i w których przeżywalność nowych przedsiębiorstw jest najwyższa?
- Jak zmienia się w kolejnych latach zbiorowość nowych przedsiębiorstw?
- Jakie trudności napotykają przedsiębiorstwa przy prowadzeniu podjętej działalności?
- Jakie czynniki determinują sukces podmiotu i rozwój jego działalności?
- Ile czasu potrzebują nowe przedsiębiorstwa do osiągnięcia stabilności gospodarczej?

W celu odpowiedzi na postawione pytania skonstruowano ankiety, na podstawie których w kolejnych badaniach zbierano między innymi informacje o stanie aktywności ekonomicznej jednostek, ich formie prawnej oraz aktualnej wielkości i rodzaju prowadzonej przez nie działalności, a także o warunkach rozwoju i możliwościach kontynuacji podjętej przez przedsiębiorców działalności, w tym napotykanym trudnościach.

W każdym z pierwszych badań danej populacji zbierano ponadto informacje o sposobie powstania przedsiębiorstwa (nowe, tj. tworzące całkowicie nowe czynniki produkcji i miejsca pracy bądź powstałe na bazie jednostki już istniejącej w drodze różnego rodzaju przekształceń) oraz o źródłach finansowania podejmowanej działalności. Pozyskiwano również wybrane dane charakteryzujące właścicieli podmiotów należących do osób fizycznych (płeć, wiek, wykształcenie i charakter poprzedniej pracy).

Do oceny kondycji przedsiębiorstw wykorzystano następujące informacje: liczba pracujących, terytorialny zasięg prowadzonej działalności i uzyskiwany z niej wynik finansowy, źródła finansowania nakładów inwestycyjnych, jeśli były one ponoszone, a także bariery hamujące swobodny rozwój przedsiębiorstwa. Biorąc pod uwagę napotykaną przez przedsiębiorców trudności, wyróżniono jednostki niezgłaszające żadnych barier oraz takie, których funkcjonowanie zakłócały przeszkody typu popytowego (ograniczające sprzedaż wyrobów i usług) bądź podaźowego (ograniczające produkcję) lub też oba typy barier jednocześnie. Zarówno w zakresie trudności popytowych, jak i podaźowych wyodrębniono kilka rodzajów barier.

Szczegółowy zakres tematyczny przeprowadzonych badań przedstawiono na formularzach PL1 i PL2, załączonych na końcu niniejszego opracowania.

1.5 Sposób opracowania i interpretacji wyników

Wskaźnik kompletności dla badań przeprowadzonych w 2010 r. wahał się od 94,1% dla jednostek powstałych w roku 2009 do 91,7% dla pozostałych badań. Przy opracowywaniu

wyników badania dane, których nie udało się pozyskać od aktywnych podmiotów, podlegały imputacji. W efekcie otrzymano zbiór jednostkowy ze wszystkimi informacjami potrzebnymi do uogólnienia wyników. W zbiorze tym uwzględniono wszystkie jednostki aktywne w momencie badania, spełniające jego kryteria, które złożyły sprawozdania bądź odmówiły ich złożenia, a także podmioty, z którymi nie nawiązano kontaktu. Wagi do uogólnienia wyników nie ulegały zmianie w całym pięcioletnim okresie badania i zostały obliczone jako stosunek ogólnej liczby jednostek w określonej warstwie do liczby podmiotów wylosowanych z tej warstwy.¹

Tak opracowane wyniki przedstawione zostały w części tabelarycznej publikacji, na którą składają się osobne zestawy tablic dla każdej ze zbiorowości. Grupę tablic zawierającą informacje zgromadzone w drugim badaniu jednostek powstałych w 2008 r. należy traktować jako ciąg dalszy danych uzyskanych w pierwszym badaniu tej zbiorowości, prezentowanych w publikacji „Warunki powstania i działania oraz perspektywy rozwojowe polskich przedsiębiorstw powstałych w latach 2004-2008”. W podobny sposób należy korzystać z danych prezentowanych w dalszych tablicach, odnoszących się do populacji powstałych przed 2008 r., wiążąc je z danymi prezentowanymi przez GUS w kolejnych publikacjach, które ukazały się w ubiegłych latach.

Prezentowane w tablicach dane zostały opracowane dla całej badanej zbiorowości oraz dla grupowań przyjętych według następujących kryteriów:

- forma prawna (osoby fizyczne oraz prawne),
- zatrudnienie (przedsiębiorstwa, w których pracują sami właściciele i ewentualnie członkowie rodzin oraz przedsiębiorstwa zatrudniające pracowników najemnych),
- podstawowy rodzaj wykonywanej działalności według PKD 2004 (jednostki powstałe w latach 2005-2008) i według PKD 2007 (jednostki powstałe w roku 2009).

Wyróżnione wyżej cechy są dla danego przedsiębiorstwa stałe przez cały badany okres lub też mogą zmieniać się w kolejnych latach. Cechą stałą jest forma prawna jednostki. Cechy zmienne to głównie poziom zatrudnienia i podstawowy rodzaj działalności. Zmienne są także takie cechy opisujące działalność podmiotu, jak zasięg terytorialny prowadzonej działalności, uzyskiwany przez podmiot wynik finansowy czy napotymane bariery.

Analizując wyniki badań należy mieć na uwadze, że podane w tablicach wskaźniki przeżycia odnoszą się do przeżywalności przedsiębiorstw między rokiem badania a rokiem

¹ Warstwę stanowi grupa jednostek o takich samych cechach opisujących, jak: miejsce i rodzaj prowadzonej działalności, wielkość jednostki oraz jej forma prawna.

poprzednim bądź rokiem, w którym daną cechę podmiotu pozyskano po raz pierwszy. Tym pierwszym rokiem będzie rok rejestracji nowej jednostki (dla cech wpisywanych do rejestru, obejmujących deklarowany rodzaj działalności, formę prawną, deklarowaną liczbę pracujących) lub rok pierwszej obserwacji podmiotów (np. źródła finansowania inwestycji, napotykanie trudności). Jednocześnie, zgodnie z przyjętą zasadą, przy naliczaniu wskaźnika przeżycia, dla danej zbiorowości przyjmuje się zaklasyfikowanie jednostek według danej cechy z roku bazowego bez względu na to, czy uległa ona zmianie w ciągu całego badania. Przykładowo, wskaźnik przeżycia między latami 2005 i 2010 dla przedsiębiorstw budowlanych powstałych w 2005 r. wynoszący 29,2% oznacza, że spośród wszystkich jednostek podejmujących w 2005 r. działalność z zakresu budownictwa, po pięciu latach aktywnych było 29,2% podmiotów, przy czym w 2010 r. mogły one prowadzić nadal działalność z tego zakresu bądź też przejść do innego sektora gospodarki.

W związku z elektronicznym naliczaniem tablic, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić nieznacznie od podanych wielkości „ogółem”.

METHODOLOGICAL NOTES

1.1 Introduction

Economy consists of various entities whose number, as well as type and scale of activity, changes with time, mainly due to the establishing, expansion or liquidation of enterprises. The monitoring of these processes in the population of new entities was the principal objective of the panel surveys undertaken by the CSO in 2002¹.

The information collected makes it possible to address the issue of the likelihood of maintaining new companies on the market in the initial years following registration, including the factors having a positive or negative impact on the efficient competition on the market. Each survey is based on the assumption that the data on new entities will be collected through 5-year monitoring of one and the same units entering the market in a given year. The data presented herein, obtained from a complete, i.e. 5-year-long, survey cycle, covers entities established in 2005, and monitored in the period 2006-2010.

The results obtained in the surveys conducted by the CSO may serve as a comprehensive source of information for both individuals and institutions interested in the condition of the Polish economy, and its standing on the European market. The data provided may prove useful in the planning of a variety of ventures promoting active attitudes and inspiring the formation and activities of new enterprises generating revenues and workplaces, which in turn translates into economic growth. The information herein will make it easier to define the directions for current and future policy conducive to enterprise expansion, in particular as regards legal regulations and the availability of financial resources and technology. This publication may also serve as a database used in the analyses of small and medium-sized enterprises by analysts, scientists, students, journalists and the entrepreneurs themselves. Managers of the units already operating on the market can use the information concerning market entrants while selecting development strategies and prospective directions of their own businesses. Data included in the compilation may prove useful for future entrepreneurs while deciding on establishing certain business, as they indicate certain market-related prospects and risks, as well as various factors crucial to the companies' growth. On the one hand, new market entrants squeeze the non-prosperous entities out of the market, but, on the other hand, they force the units continuing to operate their business to

¹ *The panel feature of the survey means that in subsequent years the monitoring covers only the units sampled in the first surveyed year (no new units are sampled to replace the ones which wind up their businesses).*

undertake innovative changes and to expand, in order to maintain their competitive edge. This Schumpeterian “creative destruction” allows for the most efficient exploitation of productive factors through immediate reaction to changing conditions. The inter-enterprise relations exert an impact on the competitiveness and efficiency of the entire economy, and surveys make it possible to answer the question of how these relations, as well as the fluctuation of the population of enterprises in particular areas of economy, influence the productivity.

The results obtained from the CSO panel surveys on new enterprises form one of the elements of a basis which can then be used to satisfy the demand of international institutions for statistical data. The monitoring of new enterprises being established, including the results achieved from their activities, as well as the factors influencing their further growth, fall within the scope of interest of both the EU and the OECD. Information in this area constitutes an element of business demography, which is one of the modules of the detailed structural statistics of enterprises. Furthermore, as part of the Entrepreneurship Indicators Programme, the OECD, in cooperation with Eurostat, has developed the principles and methodology applied in defining the entrepreneurship indicators. The results of these surveys allow comparisons of the level of competitiveness in particular countries, as well as of the influence exerted by new entities on its growth. They further provide the knowledge necessary to determine the entrepreneurship indicators and the development directions of particular economy sectors, including the most innovative ones, as well as the level of productivity achieved in these sectors.

1.2 Organisation of surveys

All surveys comprising a given 5-year cycle are conducted in the autumn of five consecutive years. In the first year, the monitoring covers enterprises registered as new in the year immediately preceding the survey. From the second to the fifth year, the survey focuses on the enterprises from the initial group which conduct business activities for the entire monitoring period, i.e. which remain active on the market.¹ After 5 years of business activity enterprises are considered to be stable and in subsequent years they are no longer monitored.

The scheme of panel surveys is presented below. It shows 5-year completed monitoring cycles and the monitoring initiated, conducted in 2010.

¹ Active units are those units which conduct either permanent or seasonal activity at the moment of the survey.

The annual survey on enterprises established in the subsequent years, starting with 2001, is organised in a similar way. In 2010, similarly as in the preceding years, five panel surveys on enterprises established in the consecutive years, i.e. 2005-2009, were conducted concurrently. These covered the group of enterprises established in 2005, for which it was the fifth and last survey; the group established in 2006 – the fourth survey; the group established in 2007 – the third survey; the group established in 2008 – the second survey; and the group established in 2009 – the first survey. For each group of new enterprises, the cycle is to finish after five years following the initial monitoring. Therefore, as was already mentioned, in 2010 the fifth 5-year-survey cycle, concerning the units established in 2005, was finished. This group of units was first monitored in September 2006. In the subsequent four years (2007-2010), the survey covered only those units, from the entities registered in 2005, which were active at the moment of monitoring. No new entities were sampled to replace the inactive ones – hence the sample size gradually declined.

The publications released annually present the results of all panel surveys conducted in a given year. Therefore, the first of such publications (issued in 2003) provided the data on the group of entities established in 2001, including the entities active a year after entering the market. The publication released in 2004 covered information on the entities from the initial group, active two years after entering the market, as well as on the new group of entities established in 2002. Subsequent publications were developed along the same lines. The 2007 publication contained the results of the first complete 5-year-survey cycle (concerning the enterprises established in 2001), as well as the data on the units established in the consecutive four years, i.e. 2002-2005, operating on the market respectively for a period of four to one year following registration. Similarly, this year's publication contains the survey results concerning five groups of enterprises, i.e. established in the years 2005-2009, operating on the market respectively for a period of five to one year following the commencement of business activity.

1.3 Surveyed units, sample size and structure

The scope of the surveys has been adjusted to the specificity of the Polish economy and covers small entities (including micro-enterprises¹) which prevail in the group of new enterprises. Given that, we can infer that the results presented in this publication illustrate the

¹ A small enterprise is the one with less than 50 persons employed, while a micro-enterprise is the one with less than 10 persons employed.

conditions, in which the entire group of market entrants undertakes business activities each year.

It should also be noted that the entities with 10 to 49 persons employed have been covered by the survey since 2005, whereas earlier on only micro-enterprises were covered by the survey. The aim of the survey extension in terms of the scope was to gather more detailed information on the group of new enterprises and to adjust the survey to the European Structural Business Statistics. The subject scope of the surveys conducted in 2004-2008 was extended not only in terms of the size of the units surveyed, but also in terms of the type of the activity commenced, and covered all small entities owned by natural and legal persons conducting business activities in the field of mining and quarrying (Section C according to the Polish Classification of Activities PKD 2004 – NACE rev. 1.1), manufacturing (Section D), electricity, gas, and water supply (Section E), construction (Section F), wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household (Section G), hotels and restaurants (Section H), transport, storage and communications (Section I), real estate activities, rental and services related to conducting business activities (Section K), financial intermediation (Section J – division 67), education (Section M), health and social work (Section N), and other community, social and personal service activities (Section O). The subject scope of the survey conducted in 2009, covered similar group of entities, but selection is based on the Polish Classification of Activities PKD 2007 – NACE rev. 2.0.

Given the broad scope and the scale of the phenomenon, conducting surveys covering all enterprises established in Poland in subsequent years is hardly possible. Therefore the surveys are carried out using the random sampling method. The first sample for each surveys cycle concerning the units registered in the consecutive years of 2004-2009 consisted of 3000 entities. The sample selected for the 2010 survey on enterprises established in 2009 accounted for 1.1% of the entire population considered.

The sample selection is based on the scheme of constant-fraction and stratified proportional sampling without replacement. Given the sample stratification method, the results are presented in basic sections according to legal forms and entity sizes, as well as the principal activity conducted by these entities.

In terms of the legal form, the following two groups were distinguished: the natural persons (covering natural persons and civil partnerships) and the legal persons (comprising all remaining entities).

In terms of the level of employment, the units surveyed were divided into two groups, namely the enterprises employing hired workers and the enterprises in which only the owners and contributing family workers were employed.

Considering the types of business activity, in surveys of entities established in 2005-2008, ten areas were distinguished based on the Polish Classification of Activities PKD 2004 (NACE rev. 1.1), functioning under the following simplified names: industry (Sections C, D, E), construction (Section F), trade (Section G), hotels and restaurants (Section H), transport (Section I), financial intermediation (Section J), real estate activities, rental and services related to conducting business activity (Section K), education (Section M), health care (Section N) and other service activity (Section O). Pending the completion of their panel surveys, these units will be grouped according to the PKD 2004 (NACE rev. 1.1).

In survey of entities established in 2009, fourteen areas were distinguished based on the Polish Classification of Activities PKD 2007 (NACE rev. 2.0), functioning under the following names: industry (Sections B, C, D, E), construction (Section F), trade; repair of motor vehicles (Section G), transport and storage (Section H), accommodation and catering (Section I), information and communication (Section J), financial and insurance activities (Section K), real estate activities (Section L), professional, scientific and technical activities (Section M), administrative and support service activities (Section N), education (Section P), human health and social work activities (Section Q), arts, entertainment and recreation (Section R) and other service activities (Section S).

1.4 Collected information

The panel survey on the new entities established in Poland provides the data necessary to analyse the demographic processes occurring in the population of enterprises. By introducing the above survey, it was intended to find an information on the problems concerning structural changes, and competitiveness in the entire economy. The statistical data gathered should, inter alia, provide answers to the following questions:

- How numerous are the groups of enterprises established in subsequent years and what kind of structure do they have, based on the selected criteria?*
- Do the newly-established enterprises generate new jobs?*
- Who establishes new enterprises?*
- Do new entrepreneurs commence business activity because of the opportunities they have, or because they are forced to do so by external factors, such as unemployment?*

- *What branches are the most susceptible to economic changes, and in which the survivability is the highest?*
- *How does the group of new enterprises change in subsequent years?*
- *What difficulties are encountered by enterprises while conducting the activity commenced?*
- *What factors are crucial to the success of an entity and the development of its activity?*
- *How much time do new enterprises need to achieve economic stability?*

In order to find answers to the questions raised, questionnaires were developed to be used in subsequent surveys for gathering information on the level of economic activity of entities, the legal form, the current size of companies and the type of activity conducted, the development conditions and the entrepreneurs' ability to continue the activity undertaken, including the difficulties encountered.

Each of the first surveys on a given population was also used to collect information on how a given enterprise had been established (whether it was formed from scratch, i.e. creating entirely new production factors and workplaces, or established on the basis of the previously-existing unit through various forms of transformations) and financial sources for started activities. Selected data characterising the owners who were natural persons (gender, age, education and nature of previous employment).

The information used in assessing the condition of enterprises included the following: number of persons employed, territorial range of the activity conducted and the financial results obtained, financial sources of investment outlays, if were incurred, and barriers to the unconstrained development of the enterprise. Taking into consideration the difficulties encountered by entrepreneurs, two types of units were distinguished, namely the units not reporting any barriers and the units whose development was hindered either by demand-related difficulties (restricting the sales of goods and services), or by supply-related difficulties (restricting production), or by both types of difficulties at the same time. Among supply and demand difficulties specific types of barriers were identified.

A detailed thematic of the surveys conducted was presented on the PL1 and PL2 forms, attached hereto.

1.5 Elaboration and interpretation of results

The completeness indicator for the surveys conducted in 2010 fluctuated from 94,1% (for the units established in 2009) to 91,7% (for other surveyed units). While compiling the survey results, the data which was not successfully collected from active entities was imputed.

As a result of the said imputation, a unit collection was obtained, including all information necessary to generalise the results obtained. This collection took into consideration all the units which were active at the moment of the survey, meeting the survey criteria, which either reported information or refused to do so, as well as partly the units with which no contact was established. The weights used in grossing up the results did not change in the entire 5-year cycle surveyed period, and were calculated as the ratio of the total number of units in a given stratum to the number of entities randomly selected from the same stratum.¹

The results compiled in this way were presented in the tabular part, which comprises separate sets of tables for each group. The set of tables providing information collected in the second survey on the entities established in 2008 should be treated as the continuation of the data obtained in the first survey concerning this group of entities, presented in the publication entitled “Conditions of establishment, operation and development prospects of Polish enterprises established in the years 2004-2008.” Data presented in the remaining tables, concerning the population of entities established before 2008, should be used in a similar mode, being related to the data presented in the publications released in the preceding years.

Data presented in the tables was compiled for the entire surveyed group and for the groupings adopted based on the following criteria:

- legal form (natural and legal persons),*
- employment (enterprises where only the owners, and possibly family members are employed, and enterprises employing hired workers),*
- the principal type of activity for entities established in 2005-2008 according to the Polish Classification of Activities PKD 2004 (NACE rev. 1.1) and for entities established in 2009 according to the Polish Classification of Activities PKD 2007 (NACE rev. 2.0).*

The features mentioned above are either constant to a given enterprise for the entire surveyed period, or likely to change in subsequent years. The stable feature is the legal form of the enterprise. The variable features include mainly the level of employment and the principal type of activity. The features describing the activity conducted by a given unit, such as the territorial range of activity, the financial result achieved, and the barriers encountered by the entrepreneur, are also likely to change.

Analysing the survey results, there should also take into account that the rates of survivability indicated in the tables refer to the survivability of the enterprises between the

¹ A stratum is a group of entities having identical describing features, such as the place and type of activity conducted, the unit size and its legal form.

survey year and the preceding year, or the year in which a given feature of the entity was obtained for the first time. This first year will be the year of registration of a new entity (for features entered into the register including the declared type of activity, legal form, the declared number of the employed persons) or the first year of the monitoring cycle (e.g. financing sources for investments, encountered difficulties). At the same time, according to the established rule, in case of calculation of the survival rate for a given group of units, it is assumed that entities are classified according to a given feature from the base year, no matter if the feature changed during the survey. For example, for construction companies established in 2005, the survival rate for the period 2005-2010 amounting to 29,2% means, that among all entities which started construction activity in 2005, after 5 years 29,2% of them was still active and they could still conduct construction activity or move to another sector of economy.

As the tables were calculated electronically, in some cases the total sums of elements may slightly differ from the given “totals”.

WYNIKI BADAŃ – SYNTEZA

W poniższej analizie przedstawiono dwie grupy podmiotów spośród zbiorowości objętej panelowym badaniem nowych przedsiębiorstw, prowadzonym przez Główny Urząd Statystyczny w roku 2010.

Pierwszą z nich stanowiły jednostki powstałe w 2009 r. i aktywne rok później, a zatem obserwowane w pierwszym roku funkcjonowania na rynku. Na podstawie badania przedsiębiorstw aktywnych rok po rejestracji można określić, jak zmienia się w Polsce skłonność do działań przedsiębiorczych. Obserwacja ta pozwala także scharakteryzować populację przedsiębiorców rozpoczynających działalność, w tym również opisać, jak postrzegają oni otaczającą ich rzeczywistość społeczno-gospodarczą.

Do drugiej grupy analizowanej w niniejszej publikacji należą przedsiębiorstwa powstałe w roku 2005 i aktywne w roku 2010, obserwowane w pełnym 5-letnim cyklu badań. Badanie takiej populacji 5-letnich firm dostarcza informacji o sytuacji podmiotów funkcjonujących na rynku dłużej niż rok.

1. Przedsiębiorstwa powstałe w 2009 r.

1.1 Wielkość i struktura badanej zbiorowości

W roku 2009 w rejestrze REGON zarejestrowanych zostało 275,3 tys. przedsiębiorstw małych, tj. o liczbie pracujących do 49 osób. Dominujące w tej grupie były osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, stanowiące 94,4% całej populacji. Spośród nowo rejestrowanych małych przedsiębiorstw 16,0% deklaroowało, że będzie zatrudniało pracowników najemnych.

Ogólna sytuacja rynkowa w roku 2009 wpłynęła na zmniejszenie (o 6,9% w skali roku) liczby rejestracji przedsiębiorstw. Największą dynamikę zaobserwowano wśród przedsiębiorstw nie zatrudniających pracowników najemnych, gdzie zarejestrowano o 21,1% mniej przedsiębiorstw niż rok wcześniej. W grupie przedsiębiorstw, które w chwili rejestracji zatrudniały pracowników najemnych odnotowano 3,0% spadek liczby rejestrowanych podmiotów. Zmniejszenie liczby rejestracji wśród osób prawnych i fizycznych kształtowało się na zbliżonym poziomie. Osób prawnych zarejestrowało się o 7,5% mniej niż w roku 2008, a osób fizycznych o 6,4% mniej.

Podobnie jak w latach poprzednich, również w roku 2009 zdecydowana większość małych przedsiębiorstw tworzona była jako jednostki całkowicie nowe (97,1% wobec 96,9% podmiotów powstałych w roku 2008). Odsetek tak utworzonych podmiotów przekraczał 92%

bez względu na formę prawną, zatrudnienie czy podstawowy rodzaj działalności. Największy odsetek podmiotów zarejestrowanych jako nowe (blisko 100%), odnotowano w grupie przedsiębiorstw prowadzących działalność związaną z kulturą, rozrywką i rekreacją; transportem i gospodarką magazynową oraz edukacją. W drodze różnego rodzaju przekształceń powstało 4,6% podmiotów należących do osób prawnych oraz 2,8% należących do osób fizycznych. Ze względu na rodzaj podejmowanej działalności odsetek ten był najwyższy dla przedsiębiorstw związanych z obsługą rynku nieruchomości (7,2%).

Podejmowana działalność gospodarcza najczęściej była finansowana ze środków własnych przedsiębiorców (76,5%). Z kredytu bankowego oraz pożyczki od rodziny lub znajomych korzystało odpowiednio 3,9% oraz 2,2% nowych firm. Popularność wymienionych źródeł finansowania malała (łącznie spadek o 5,2 pkt w stosunku do zbiorowości pozostałej w 2008 r.) na rzecz innych form finansowania, w tym środków pomocowych i subwencji publicznych.

Nową działalność zdecydowanie częściej podejmowali mężczyźni niż kobiety (63,6% wobec 36,4%). Udział nowych przedsiębiorstw tworzonych przez kobiety w roku 2009 zmniejszył się nieznacznie w stosunku do roku 2008 (o 1 pkt proc.) i osiągnął poziom jaki odnotowano dla zbiorowości jednostek powstałych w roku 2007. Zdecydowany spadek udziału kobiet w tworzeniu przedsiębiorstw miał miejsce w grupie podmiotów zatrudniających pracowników najemnych: w 2009 roku kobiety zarejestrowały 38,8% takich przedsiębiorstw wobec 49,7% w roku 2008. Odsetek firm zarejestrowanych w 2009 roku przez mężczyzn był wyższy od przeciętnego w budownictwie (94,2%), transporcie (87,3%), informacji i komunikacji (84,0%) oraz przemyśle (72,3%). Ponad połowa przedsiębiorstw rejestrowanych w zakresie pozostałej działalności usługowej, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej oraz zakwaterowania i gastronomii była zakładana przez kobiety.

Zróznicowanie pod względem wieku osób rozpoczynających nową działalność gospodarczą w 2009 r. pozostało na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego. Nadal osoby w wieku do 30 lat rejestrowały 1/3 nowych podmiotów. Najmłodszy przedsiębiorcy utworzyli 34,1% jednostek w grupie podmiotów bez pracowników najemnych i 28,7% w grupie przedsiębiorstw zatrudniających pracowników najemnych. Przedsiębiorcy ci byli aktywni w innowacyjnych obszarach gospodarki, w szczególności tworzyli 7 na 10 przedsiębiorstw rejestrowanych w zakresie informacji i komunikacji. Łącznie w obszarze informacji i komunikacji osoby poniżej 40 roku życia założyły blisko 90% jednostek. Osoby w wieku 30-39 lat zarejestrowały najwięcej przedsiębiorstw funkcjonujących w zakresie działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej oraz ochronie zdrowia i opiece społecznej (po 43,8%).

Przedsiębiorcy w wieku 40-44 lat stworzyli 20,9% przedsiębiorstw związanych z zakwaterowaniem i gastronomią, natomiast w pozostałych obszarach odsetek tworzonych przez nich podmiotów nie przekroczył 15%. Osoby pomiędzy 50 i 59 rokiem życia równie często, jak osoby 40-letnie rejestrowały firmy budowlane.

Działalność gospodarczą rozpoczynały najczęściej osoby z wykształceniem średnim (40,1%) i wyższym lub pomaturalnym (37,4%). Wśród badanych przedsiębiorców 18,4% miało wykształcenie zasadnicze zawodowe, a 4,1% podstawowe. Przedsiębiorcy z wykształceniem średnim założyli blisko połowę firm handlowych i budowlanych. Natomiast 8 na 10 przedsiębiorstw prowadzących działalność profesjonalną, naukową i techniczną było zarejestrowanych przez osoby, które ukończyły szkołę pomaturalną lub wyższą. Osoby z wykształceniem zawodowym zarejestrowały 37,6% podmiotów związanych z transportem i gospodarką magazynową.

Struktura zbiorowości nowych przedsiębiorców ze względu na charakter ich poprzedniej pracy jest stabilna. Podobnie jak w latach ubiegłych, największą aktywność w tworzeniu nowych podmiotów (w 2009 roku 50,2%) wykazywały osoby, dla których własna firma była pierwszym miejscem pracy lub które wcześniej pozostawały bezrobotne. Ponad 1/4 przedsiębiorców spośród badanej zbiorowości pracowała wcześniej jako pracownicy umysłowi, a blisko 8% kierowało inną firmą. Osoby bezrobotne i takie, dla których utworzone przedsiębiorstwo było pierwszym miejscem pracy, stanowiły przeważającą grupę w większości branż. Jedynie w czterech obszarach (tj. w obsłudze rynku nieruchomości, działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej, zakwaterowaniu i gastronomii oraz finansach i ubezpieczeniach) większy odsetek stanowiły osoby zajmujące się wcześniej pracą umysłową.

1.2 Wskaźniki przeżycia

Spośród zarejestrowanych w 2009 roku 275,3 tys. podmiotów gospodarczych, 77,0% pozostało na rynku do końca 2010 roku. Utrzymuje się zatem obserwowana od kilku lat tendencja wzrostu przeżywalności pierwszego roku nowopowstałych przedsiębiorstw. W grupie przedsiębiorstw osób fizycznych do roku 2010 przetrwało 77,2%, a dla osób prawnych odsetek ten wyniósł 74,1%. Wskaźnik przeżycia dla przedsiębiorstw, w których pracowali właściciele oraz członkowie ich rodzin wyniósł 77,3%, natomiast dla przedsiębiorstw zatrudniających pracowników najemnych – 75,4%.

Poddając analizie wskaźniki przeżycia w przedsiębiorstwach grupowanych według podstawowego rodzaju działalności, powyżej przeciętnej ukształtowały się wskaźniki przeżycia przedsiębiorstw działających w zakresie opieki zdrowotnej i pomocy społecznej (87,5%), pozostałej działalności usługowej (84,9%), informacji i komunikacji (84,7%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (83,7%), budownictwa (82,5%), obsługi rynku nieruchomości (80,2%) i edukacji (78,3%). Wskaźnik przeżywalności przedsiębiorstw przemysłowych wyniósł 71,7%, tj. około 6 pkt proc. poniżej wskaźnika dla przedsiębiorstw ogółem. Najniższy wskaźnik przeżywalności (67,3%) charakteryzował firmy związane z zakwaterowaniem i gastronomią.

1.3 Aktywność ekonomiczna w rok po wejściu na rynek

W małych przedsiębiorstwach powstałych w roku 2009 i aktywnych rok później, w końcu 2010 roku pracowało 454,3 tys. osób. Ze zbiorowości tej 75,4% przypadało na pracowników przedsiębiorstw osób fizycznych. Pracownicy firm zatrudniających pracowników najemnych stanowili 60,3% wszystkich pracujących w badanej grupie jednostek. Największe zatrudnienie spośród poszczególnych obszarów gospodarki zapewniał handel – 29,1% ogólnej liczby pracujących w podmiotach małych. W budownictwie pracowało 17,0% osób, natomiast w przemyśle 9,8%.

Przeciętna liczba pracujących przypadająca na jedno przedsiębiorstwo wynosiła 2,1 osoby. Wskaźnik ten był prawie 6-krotnie wyższy dla osób prawnych niż fizycznych (9,8 osoby wobec 1,7). W przedsiębiorstwach zatrudniających pracowników najemnych pracowało średnio około 8 osób. W poszczególnych obszarach działalności największa przeciętna liczba pracujących charakteryzowała przedsiębiorstwa związane z informacją i komunikacją (3,1 osoby), finansami i ubezpieczeniami (2,8 osoby) oraz kulturą, rozrywką i rekreacją (2,6 osoby). Najmniej pracowników przypadających na jedno przedsiębiorstwo odnotowano w jednostkach zajmujących się działalnością profesjonalną, naukową i techniczną, obsługą nieruchomości oraz pozostałą działalnością usługową (poniżej dwóch osób).

Podobnie jak w roku ubiegłym, ponad połowa spośród nowych firm w pierwszym roku po wejściu na rynek decydowała się na prowadzenie działalności tylko na rynku lokalnym (51,2%). Jednak w poszczególnych grupach badanych przedsiębiorstw występuje już znaczne zróżnicowanie. Wśród osób fizycznych największy odsetek podmiotów (52,7%) ograniczał swoją działalność do rynku lokalnego, podczas gdy osoby prawne najczęściej (47,5%) były

aktywne na rynku krajowym. Najwyższy odsetek przedsiębiorstw związanych z rynkiem lokalnym zanotowano w pozostałej działalności usługowej (84,4%), zakwaterowaniu i gastronomii (79,3%), opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (74,1%) oraz obsłudze rynku nieruchomości (70,1%). Wśród przedsiębiorstw, w których największy odsetek stanowiły przedsiębiorstwa działające na rynku krajowym znalazły się firmy związane z działalnością profesjonalną, naukową i techniczną (45,7%).

Spośród wszystkich aktywnych przedsiębiorstw 5,5% jednostek było obecnych na rynkach międzynarodowych. Prowadzenie działalności poza granicami kraju blisko 4-krotnie częściej deklarowały osoby prawne niż fizyczne (17,8% wobec 4,8%). W poszczególnych obszarach gospodarki, aktywność wykraczającą poza rynek krajowy najczęściej podejmowali właściciele firm transportowych (17,1%) oraz jednostki związane z informacją i komunikacją (13,1%).

W pierwszym roku funkcjonowania 31,6% przedsiębiorstw zdecydowało się na podjęcie działalności inwestycyjnej. W poszczególnych obszarach gospodarki największy odsetek jednostek ponoszących nakłady inwestycyjne odnotowano w obsłudze rynku nieruchomości (51,7%), działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją (48,7%) oraz administrowaniem i działalnością wspierającą (48,0%), najniższy – w pozostałej działalności usługowej (21,3%). Nakłady inwestycyjne w zdecydowanej większości (71,6%) były finansowane ze środków własnych. Prawidłowość ta utrzymywała się bez względu na rodzaj działalności. Przy czym, w najwyższym odsetku ze środków własnych korzystały przedsiębiorstwa zajmujące się edukacją (85,7%), kulturą, rozrywką i rekreacją (84,7%) oraz działalnością profesjonalną, naukową i techniczną (78,4%). Jedynie dla przedsiębiorstw działających w obszarze transportu i gospodarki magazynowej środki na inwestycje w większości pochodziły z kredytów (51,2%).

W pierwszym roku swojej działalności zysk wygospodarowało 77,9% jednostek powstałych w roku 2009. Częściej zysk osiągały osoby fizyczne (79,1%) niż prawne (56,5%), jak również przedsiębiorstwa niezatrudniające pracowników najemnych (78,9%) niż z zatrudnionymi (74,6%). Najwyższy odsetek przedsiębiorstw odnotowujących zyski obserwowano w grupie przedsiębiorstw związanych z ochroną zdrowia, edukacją, budownictwem, działalnością wspierającą i administracją oraz działalnością profesjonalną, naukową i techniczną. W każdej z tych grup ponad 4/5 jednostek wykazało dodatni wynik finansowy. Stratę ponosiły najczęściej firmy prowadzące działalność w zakresie obsługi rynku nieruchomości, handlu i naprawy pojazdów samochodowych, przemysłu oraz zakwaterowania i gastronomii, gdzie ujemny wynik finansowy miało ponad 1/4 jednostek.

1.4 Bariery napotymane przez przedsiębiorstwa

Prawie połowa badanych przedsiębiorstw nie napotykała żadnych barier utrudniających rozpoczęcie i prowadzenie działalności gospodarczej. Ze względu na formę prawną, zdecydowanie wyższy odsetek takich jednostek odnotowano dla osób prawnych niż fizycznych (odpowiednio 66,6% do 45,1%). Przedsiębiorstwa z pracownikami najemnymi w niemal jednakowym stopniu wskazywały na brak trudności jak jednostki, w których pracowali tylko właściciele (po około 46%). Uwzględniając rodzaj prowadzonej działalności, najrzadziej problemy utrudniające lub ograniczające rozwój sygnalizowały przedsiębiorstwa związane z ochroną zdrowia (83,6% nie napotykało żadnych barier).

W grupie badanych podmiotów, ponad 35% jednostek napotykało trudności popytowe, blisko 14% – zarówno trudności popytowe jak i podażowe, a około 5% przedsiębiorców wskazywało wyłącznie trudności podażowe. Bariery popytowe utrudniały funkcjonowanie największej części firm zajmujących się handlem (48,3%). Wyłącznie podażowe trudności występowały najczęściej w przedsiębiorstwach związanych z kulturą, rozrywką i rekreacją (18,7%). W najtrudniejszej sytuacji znajdowały się podmioty, w których odczuwano zarówno bariery popytowe, jak i podażowe. Największy ich udział obserwowano wśród firm działających w zakresie administrowania i działalności wspierającej (24,2%) oraz w przemyśle (22,8%).

Podobnie jak w latach ubiegłych, przedsiębiorstwa w pierwszym roku swojej działalności napotykały na zbyt dużą ich zdaniem konkurencję na rynku. Wśród przedsiębiorstw doświadczających trudności popytowych na ten problem, jako barierę w rozpoczynaniu i prowadzeniu działalności, wskazuje 77,4% firm. Powyższa przeszkoda była sygnalizowana w większości przedsiębiorstw – niezależnie od formy prawnej i wielkości, a także rodzaju prowadzonej działalności. Na zbyt niskie ceny wyrobów i usług oferowanych przez konkurencję wskazało 57,6% przedsiębiorców. Spośród badanych jednostek 45,5% sygnalizowało, że nowe przedsiębiorstwo nie było dostatecznie znane na rynku. Kolejną barierą, której doświadczali przedsiębiorcy były niewystarczające środki klientów (43,9%). W przeciwieństwie do badań w latach poprzednich, barierę tę sygnalizowały jednakowo często osoby fizyczne i prawne (odpowiednio 43,9% i 43,2% jednostek zgłaszających trudności popytowe). W poszczególnych obszarach gospodarki, istotną barierą dla większości przedsiębiorstw była zbyt duża konkurencja. W największym stopniu utrudniała ona działalność jednostkom transportowym (90,7% wskazywało tę barierę), handlowym (81,9%) oraz budowlanym (81,5%). Firmy funkcjonujące w obszarze budownictwa często (74,9%) zgłaszały również problem zaniżania cen przez konkurentów.

Przedsiębiorstwa działające na rynku informacji i komunikacji najczęściej wskazywały, że barierą ich rozwoju był brak rozpoznawalności ich firmy na rynku (88,8% przedsiębiorców wymienilo ten rodzaj trudności). Na tę barierę wskazała również przeważająca liczba (67,1%) doświadczających trudności popytowych przedsiębiorców z branży profesjonalnej, naukowej oraz technicznej. Na niewystarczające środki klientów zwróciło uwagę 65,9% jednostek zajmujących się kulturą, rozrywką i rekreacją.

Najczęściej obserwowaną przeszkodą podażową były niedostateczne środki finansowe, jakimi dysponowały nowe podmioty. Barierę tę wskazało 73,2% badanych przedsiębiorstw. W grupie podmiotów zgłaszających trudności podażowe 29,0% firm zgłaszało problemy ze ściąganiem należności, a 25,6% odczuwało bariery wynikające z niewystarczającej dostępności kredytów. Zbyt małe środki finansowe były najistotniejszą barierą w większości branż. Jedynie firmy obsługujące nieruchomości najczęściej doświadczały trudności w ściąganiu należności (84,2%). Ta bariera wpłynęła również silnie na rozwój przedsiębiorstw transportowych (50,0%).

2. Przedsiębiorstwa powstałe w 2005 r. i nadal aktywne w 2010 r.

W tej części publikacji skoncentrowano się na analizie zbiorowości jednostek powstałych w 2005 roku, o liczbie pracujących w chwili rejestracji do 49 osób. Zgodnie z przyjętymi założeniami metodologicznymi, prezentowane poniżej wyniki odnoszą się do pełnej zbiorowości małych jednostek pozarolniczych. Uzyskane wyniki grupowane są między innymi pod względem prowadzonej działalności na 10 grup według PKD 2004, w przeciwieństwie do wyników z części pierwszej, gdzie jednostki dzielone są na grupy według PKD 2007. Podejście to umożliwia dokonywanie pełnej analizy zmiany zbiorowości jednostek powstałych w roku 2005.

2.1 Wielkość, struktura i wskaźniki przeżycia badanej zbiorowości

Po pięciu latach, spośród 211,1 tys. przedsiębiorstw utworzonych w 2005 roku, funkcjonowało nadal 69,8 tys. jednostek, co stanowi 33,1% zbiorowości. Wskaźnik przeżycia wykazał silny związek z formą prawną przedsiębiorstwa i zatrudnieniem. Stabilniejsze w 5-letnim okresie obserwacji były osoby prawne, których wskaźnik przeżywalności wyniósł 58,1%. Przeżywalność firm należących do osób fizycznych wyniosła 31,6%. W lepszej sytuacji znalazły się również firmy, które od początku zatrudniały pracowników najemnych, spośród których w 2010 r. aktywnych pozostało 43,9% podmiotów wobec 30,1% jednostek, w których pracowali jedynie właściciele oraz członkowie ich rodzin.

Notowany w kolejnych latach wskaźnik przeżycia dla badanej zbiorowości wzrósł z 67,6% między 2005 r. a 2006 r. do 90,1% między 2009 r. a 2010 r. Najtrudniejszy jest dla większości nowopowstałych przedsiębiorstw pierwszy rok działalności. W kolejnych latach działalności przedsiębiorstwa stają się bardziej stabilne a ich wskaźnik przeżycia wzrasta. Mimo to, w niektórych grupach jednostek powstałych w 2005 roku i badanych w latach kolejnych, to nie pierwszy rok był najtrudniejszy. Silniejszy spadek przeżywalności w 2007, tj. drugim roku działalności odnotowały przedsiębiorstwa działające w edukacji. Wyższą przeżywalnością w ciągu całego badania charakteryzowały się osoby prawne. Przedsiębiorstwa zatrudniające pracowników najemnych także wykazywały się większą stabilnością, nie licząc roku 2009, lepszego dla jednostek, w których pracowali wyłącznie właściciele oraz członkowie ich rodzin.

Zdecydowanie najwyższym 5-letnim wskaźnikiem przeżywalności charakteryzowały się podmioty działające w ochronie zdrowia (62,3%). Niższy od przeciętnego wskaźnik przeżycia odnotowano dla jednostek budowlanych, handlowych, pośrednictwa finansowego, oraz hoteli i restauracji.

Wspomniana wcześniej większa przeżywalność osób prawnych wpłynęła na strukturę badanej zbiorowości pod względem formy prawnej. Podmioty należące do osób fizycznych utworzone w 2005 roku stanowiły 94,4% wszystkich jednostek, po pierwszym roku działalności – 93,5%, natomiast po pięciu latach – 90,1% (w 2008 roku ich udział wyniósł 91,0%). Udział firm, w których pracowali właściciele i członkowie ich rodzin spadł z 77,7% w 2005 roku do 53,1% w 2010 roku, przy czym w roku 2008 wyniósł 49,3%.

W poszczególnych obszarach gospodarki odnotowywano różne wskaźniki przeżycia, co również przełożyło się na zmiany w strukturze badanej populacji. W 2005 r. wśród zarejestrowanych podmiotów najwięcej było przedsiębiorstw handlowych (36,6%), ale w związku z niską przeżywalnością, ich udział spadł do 32,4% w 2010 roku. Podobnie zmniejszył się udział firm budowlanych (z 11,3% do 10,2%) oraz hoteli i restauracji (z 4,4% do 3,9%). W związku z wysokim stopniem przeżywalności zwiększył się udział podmiotów zajmujących się ochroną zdrowia (z 3,9% do 7,1%) oraz firm transportowych (z 6,7% do 7,8%).

Należy podkreślić, że na powyższe zmiany wpływała nie tylko zróżnicowana przeżywalność w różnych obszarach, ale także fakt, że część firm powstałych w 2005 roku, w następnych pięciu latach zmieniała rodzaj prowadzonej działalności. Jedynie przedsiębiorstwa działające w ochronie zdrowia przez cały okres badania nie zmieniły swojej działalności. Największy odsetek jednostek, które zmieniły obszar działania, funkcjonowało

początkowo w pośrednictwie finansowym (9,1%), w edukacji (8,0%), budownictwie (4,8%) oraz pozostałej działalności usługowej (2,1%). Przedsiębiorstwa zmieniające przedmiot swojej działalności najczęściej podejmowały działalność w obsłudze nieruchomości i firm oraz przemyśle.

Wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw utworzonych przez kobiety był niższy niż przedsiębiorstw utworzonych przez mężczyzn (odpowiednio 43,0% i 50,6%)¹. Zróżnicowanie wskaźnika przeżywalności odnotowano także w zależności od wieku właściciela firmy, dla przedsiębiorców najmłodszych – do 30 roku życia – wyniósł on 41,6% a dla najstarszych – powyżej 60 lat – 31,7%. W pozostałych przedziałach wiekowych wskaźniki przeżywalności przekroczyły 50%. Do 2010 r. przetrwało najwięcej firm utworzonych przez osoby z wykształceniem wyższym lub pomaturalnym (53,9%) oraz przez osoby, które wcześniej były pracownikami technicznymi (67,9%).

2.2 Aktywność ekonomiczna

Liczba pracujących w przedsiębiorstwach zarejestrowanych w 2005 roku i nadal aktywnych po pięciu latach wzrosła między 2006 r. a 2010 r. do 313,4 tys. osób, czyli o 42,6%. Zwiększenie przeciętnej liczby pracujących w przeliczeniu na jedną firmę także obrazuje dynamikę wzrostu zatrudnienia. W roku 2006 w przedsiębiorstwie pracowało średnio 2,5 osoby, w roku 2010 – 4,5 osoby.

Większy przyrost liczby osób pracujących odnotowały przedsiębiorstwa osób prawnych, w których w okresie 2006-2010 zaobserwowano ponad 2-krotny wzrost. Firmy osób fizycznych wykazały zatrudnienie 1,4-krotnie większe niż cztery lata wcześniej.

Jednostki zatrudniające pracowników najemnych w ciągu ostatnich czterech lat zwiększyły liczbę pracujących o ponad 50%, w tym w ciągu ostatniego roku o 7,6%. W przedsiębiorstwach bez pracowników najemnych do roku 2010 liczba pracujących wzrosła o 6,3%, przy czym w ostatnim roku nastąpił spadek o 6,4%.

Niezależnie od profilu działalności, na przestrzeni całego okresu badania (lata 2006-2010) odnotowano wzrost liczby pracujących we wszystkich wyróżnianych obszarach. Najwyższą dynamikę liczby pracujących zaobserwowano w jednostkach prowadzących działalność z zakresu pozostałej działalności usługowej (o ponad 100%). Wzrost powyżej przeciętnego odnotowały także przedsiębiorstwa transportowe (o 54,9%), przemysłowe (o 48,5%) oraz budowlane (o 47,1%).

¹ Dane charakteryzujące właścicieli były gromadzone w pierwszym roku prowadzenia badania, stąd też wskaźniki przeżycia odnoszą się do okresu 2006-2010.

Wskaźniki przeżycia w badanych przedsiębiorstwach, niezależnie od osiąganego wyniku finansowego, z roku na rok systematycznie wzrastały. Jednak przeżywalność firm, które osiągnęły pozytywny wynik finansowy w 2006 r. była wyższa niż firm, które poniosły straty (odpowiednio 50,0% i 44,2%). Spośród przedsiębiorstw, które przetrwały do roku 2010, w piątym roku działalności 88,7% wypracowało zysk a 11,3% stratę.

W piątym roku działalności straty poniosło 10,1% osób fizycznych i 22,4% osób prawnych. Wśród jednostek, które nie zatrudniały pracowników najemnych 8,8% podmiotów generowało straty, natomiast w firmach dających zatrudnienie pracownikom najemnym wskaźnik ten wyniósł 14,1%.

W poszczególnych obszarach gospodarki w 2010 roku największy odsetek jednostek, które wykazały zysk charakteryzował przedsiębiorstwa zajmujące się ochroną zdrowia (95,6%), hotelami i restauracjami (94,2%), natomiast najniższy firmy transportowe (73,3%).

W 2010 roku 28,3% pięcioletnich przedsiębiorstw dokonywało zakupów inwestycyjnych. Odsetek podmiotów inwestujących był wyższy w grupie osób prawnych (33,5%), niż fizycznych (27,8%), wyższy też w grupie firm zatrudniających pracowników najemnych (36,3%), aniżeli wśród przedsiębiorstw, w których pracowali tylko właściciele i ich rodziny (21,3%). Największy odsetek przedsiębiorstw inwestujących odnotowano w przemyśle i budownictwie (odpowiednio 39,2% i 38,4%), najniższy – w pozostałej działalności usługowej (16,0%).

W jednostkach inwestujących w pierwszych latach po wejściu na rynek, wskaźniki przeżycia były wyższe niż w jednostkach nieinwestujących. Wskaźnik przeżycia do 2010 r. w grupie przedsiębiorstw inwestujących w 2006 r. wyniósł 60,3%, w jednostkach nieinwestujących – 43,4%. Wśród osób prawnych przetrwało na rynku 82,5% inwestujących i 57,2% nieinwestujących. Wskaźnik przeżycia w przedsiębiorstwach zatrudniających pracowników najemnych wyniósł 69,7% dla jednostek inwestujących i 49,9% dla jednostek nieinwestujących, a w przedsiębiorstwach, w których pracowali jedynie właściciele wraz z rodzinami – odpowiednio 51,9% i 41,0%.

Niezależnie od formy prawnej i wielkości przedsiębiorstw oraz profilu prowadzonej przez nie działalności, dominującym źródłem środków na nakłady inwestycyjne były środki własne. Ten sposób finansowania inwestycji wskazało 68,7% przedsiębiorstw inwestujących. Kredyt bankowy na potrzeby inwestycji zaciągnęło 26,1% podmiotów, a 5,2% korzystało z innych źródeł (np. pożyczek i subwencji). W grupie osób prawnych odsetek firm wykorzystujących środki własne w celu dokonania nakładów inwestycyjnych był niższy od przeciętnego i wyniósł 63,9%, wyższy zaś był odsetek podmiotów wykorzystujących środki

z kredytów (27,8%) i innych źródeł (8,3%). W poszczególnych obszarach gospodarki, ze środków własnych finansowane były najczęściej zakupy inwestycyjne w obsłudze nieruchomości i firm (81,2% podmiotów inwestujących z tej grupy). Ze środków pochodzących z kredytów najczęściej finansowane były inwestycje w hotelach i restauracjach (42,9%). W przedsiębiorstwach prowadzących pozostałą działalność usługową odnotowano najwyższy odsetek jednostek korzystających z innych źródeł finansowania nakładów inwestycyjnych (22,4% przedsiębiorstw inwestujących).

2.3 Bariery napotymane przez przedsiębiorstwa

Spośród podmiotów, które w rok po wejściu na rynek nie zgłaszały żadnych trudności, 49,5% jednostek pozostało nadal aktywnych w roku 2010. Na rynku przetrwało także 48,1% podmiotów, które zgłaszały wyłącznie trudności popytowe, 61,6% tych, które zgłaszały tylko trudności podażowe oraz 43,6% przedsiębiorstw doświadczających zarówno trudności podażowych, jak i popytowych.

Po pięciu latach od rejestracji, trudności w produkcji ani w sprzedaży swoich wyrobów i usług nie doświadczało 53,0% przedsiębiorstw aktywnych w roku 2010. Zbliżony odsetek podmiotów niezgłaszających problemów odnotowano zarówno wśród przedsiębiorstw zatrudniających pracowników najemnych, jak i niezatrudniających pracowników najemnych. Większe zróżnicowanie wystąpiło w przedsiębiorstwach o różnych formach prawnych: w grupie osób fizycznych na żadne bariery nie napotykało 52,1% jednostek, w grupie osób prawnych – 60,8%.

Brak trudności deklarowało 75,8% przedsiębiorstw prowadzących działalność z zakresu ochrony zdrowia, 67,5% z obsługi nieruchomości i firm, 55,3% firm transportowych oraz 55,2% – z edukacji. W pozostałych obszarach sytuacja była gorsza niż przeciętnie w całej gospodarce, najtrudniejsza w budownictwie i przemyśle, w których barier nie sygnalizowało odpowiednio 41,8% oraz 43,3% podmiotów. Bariery wyłącznie popytowe utrudniały funkcjonowanie największej części firm zajmujących się handlem (46,4%), najmniej – ochroną zdrowia (11,0%). Trudności zarówno podażowe, jak i popytowe oraz wyłącznie podażowe najczęściej odczuwały przedsiębiorstwa działające w zakresie przemysłu (odpowiednio 26,5% oraz 6,4%).

Przedsiębiorstwa, które sygnalizowały wystąpienie trudności w sprzedaży wyrobów i usług najczęściej wskazywały jako przyczynę tych trudności zbyt dużą konkurencję na rynku (86,9%) i związaną z tym obniżkę cen przez konkurencyjne firmy (69,4%). Były to trudności napotymane najczęściej niezależnie od formy prawnej i klasy wielkości podmiotu.

W przedsiębiorstwach zajmujących się ochroną zdrowia, hotelarstwem i gastronomią oraz obsługą nieruchomości i firm, istotny wpływ na ograniczenie działalności miały niewystarczające środki klientów. Powyższą barierę wskazywało 87,5% jednostek z ochrony zdrowia, 60,2% hoteli i restauracji oraz 57,8% – z obsługi nieruchomości i firm.

Jedną z najczęstszych trudności podaźowych były niedostateczne środki finansowe, jakimi dysponowały badane podmioty, co sygnalizowało ponad 79% wszystkich jednostek doświadczających trudności podaźowych. Drugą barierą były trudności w ściąganiu należności (zgłaszało ją 37,2% jednostek). Ponad 27% podmiotów napotykało w 2010 r. na problemy z uzyskaniem kredytu.

Niedostateczne środki finansowe były najistotniejszą barierą niemal we wszystkich obszarach gospodarki. Największe problemy związane z niedostateczną technologią napotymano w pozostałej działalności usługowej i przemyśle (odpowiednio 31,6% i 28,1% jednostek), na brak wykwalifikowanej siły roboczej skarżyło się 57,0% firm budowlanych.

3. Podsumowanie

Na decyzję o rozpoczęciu działalności gospodarczej wpływ mają predyspozycje potencjalnych przedsiębiorców. Te wewnętrzne uwarunkowania nie są jednak jedynymi determinantami tego, ile przedsiębiorstw powstaje oraz jak wiele z nich jest w stanie przetrwać na rynku. Wpływ na funkcjonowanie gospodarki ma także szereg uwarunkowań, które przedsiębiorcy zastają w otaczającej ich rzeczywistości prawno-ekonomicznej, problemy które napotykają i muszą przezwyciężać. Przetrwanie na rynku nowych przedsiębiorstw jest uzależnione od warunków ich powstania i funkcjonowania, środków jakimi dysponują w momencie rozpoczęcia działalności i dostępu do finansowania, rodzaju i skali podejmowanej działalności, jak również tego, czy przedsiębiorstwo jest w stanie wypracować zysk. Zawarte w publikacji dane umożliwiają dokonanie analizy wpływu tych czynników na sukces nowego przedsiębiorstwa.

W ostatnich latach liczba powstających co roku nowych przedsiębiorstw sukcesywnie rosła i w roku 2008 sięgnęła blisko 300 tys. W roku 2009 doświadczyliśmy spowolnienia gospodarczego, co przełożyło się na gorsze nastroje potencjalnych przedsiębiorców i miało wpływ na spadek liczby zarejestrowanych nowych przedsiębiorstw. W roku 2009 powstało 275 tys. nowych podmiotów, przy czym ponad 90% z nich to osoby fizyczne. Przeciętnie w jednym nowopowstałym przedsiębiorstwie pracę znajdowały 2-3 osoby. W ponad 74% przedsiębiorstw pracowali wyłącznie właściciele i członkowie ich rodzin.

Powstające przedsiębiorstwa to w ponad 97% jednostki zupełnie nowe. Koszty ich utworzenia i późniejszych inwestycji były finansowane głównie ze środków własnych, choć obserwuje się wzrost znaczenia kredytów i pożyczek jako form finansowania podejmowanej działalności. Dostępność kredytów bankowych powoduje, że blisko 4% osób rozpoczynających działalność gospodarczą korzysta z tego źródła. W każdej z badanych w kolejnych latach zbiorowości, jedynie co trzecie przedsiębiorstwo prowadziło działalność inwestycyjną.

Coraz więcej przedsiębiorstw napotykało na trudności w prowadzeniu działalności. Szczególnie uciążliwe były bariery popytowe, a wśród nich zbyt duża konkurencja na rynku. Trudności podażowe były znacznie mniej uciążliwe, mimo to odsetek doświadczających ich przedsiębiorców wciąż wzrasta. Podmioty odczuwające trudności podażowe najczęściej wskazywały na niewystarczającą ilość środków finansowych. Pozytywnym symptomem jest to, że zmniejszyła się liczba przedsiębiorstw napotykających jednocześnie na bariery popytowe i podażowe.

Uwarunkowania społeczno-gospodarcze silnie wpływają na badane jednostki i przyczyniają się do tego, że pięć kolejnych lat udaje się przetrwać na rynku 1/3 przedsiębiorstw. Z dotychczasowych obserwacji wynika, że jednostkom najtrudniej przetrwać pierwszy rok działalności. Podmioty są wówczas najsłabsze i wiele z nich rezygnuje z dalszego prowadzenia działalności. Z każdym kolejnym rokiem funkcjonowania przedsiębiorcy nabierają doświadczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej i przezwyciężaniu istniejących barier, co przekłada się na wzrost wskaźnika przeżycia podmiotów.

Rok badania	Rok powstania przedsiębiorstwa								
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
2002	<div><div></div><div></div></div>								
2003	<div><div></div><div></div></div>	<div><div></div><div></div></div>							
2004	<div><div></div><div></div></div>	<div><div></div><div></div></div>	<div><div></div><div></div></div>						
2005	<div><div></div><div></div></div>	<div><div></div><div></div></div>	<div><div></div><div></div></div>	<div><div></div><div></div></div>					
2006	<div><div></div><div></div></div>	<div><div></div><div></div></div>	<div><div></div><div></div></div>	<div><div></div><div></div></div>	<div><div></div><div></div></div>				
2007		<div><div></div><div></div></div>	<div><div></div><div></div></div>	<div><div></div><div></div></div>	<div><div></div><div></div></div>	<div><div></div><div></div></div>			
2008			<div><div></div><div></div></div>	<div><div></div><div></div></div>	<div><div></div><div></div></div>	<div><div></div><div></div></div>	<div><div></div><div></div></div>		
2009				<div><div></div><div></div></div>	<div><div></div><div></div></div>	<div><div></div><div></div></div>	<div><div></div><div></div></div>	<div><div></div><div></div></div>	
2010					<div><div></div><div></div></div>	<div><div></div><div></div></div>	<div><div></div><div></div></div>	<div><div></div><div></div></div>	<div><div></div><div></div></div>

Jednostki aktywne podlegające badaniu

Jednostki nieaktywne niepodlegające badaniu

<i>Survey year</i>	<i>Enterprise establishment year</i>								
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
2002	<div></div>								
2003	<div></div>	<div></div>							
2004	<div></div>	<div></div>	<div></div>						
2005	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>					
2006	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>				
2007		<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>			
2008			<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>		
2009				<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	
2010					<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>

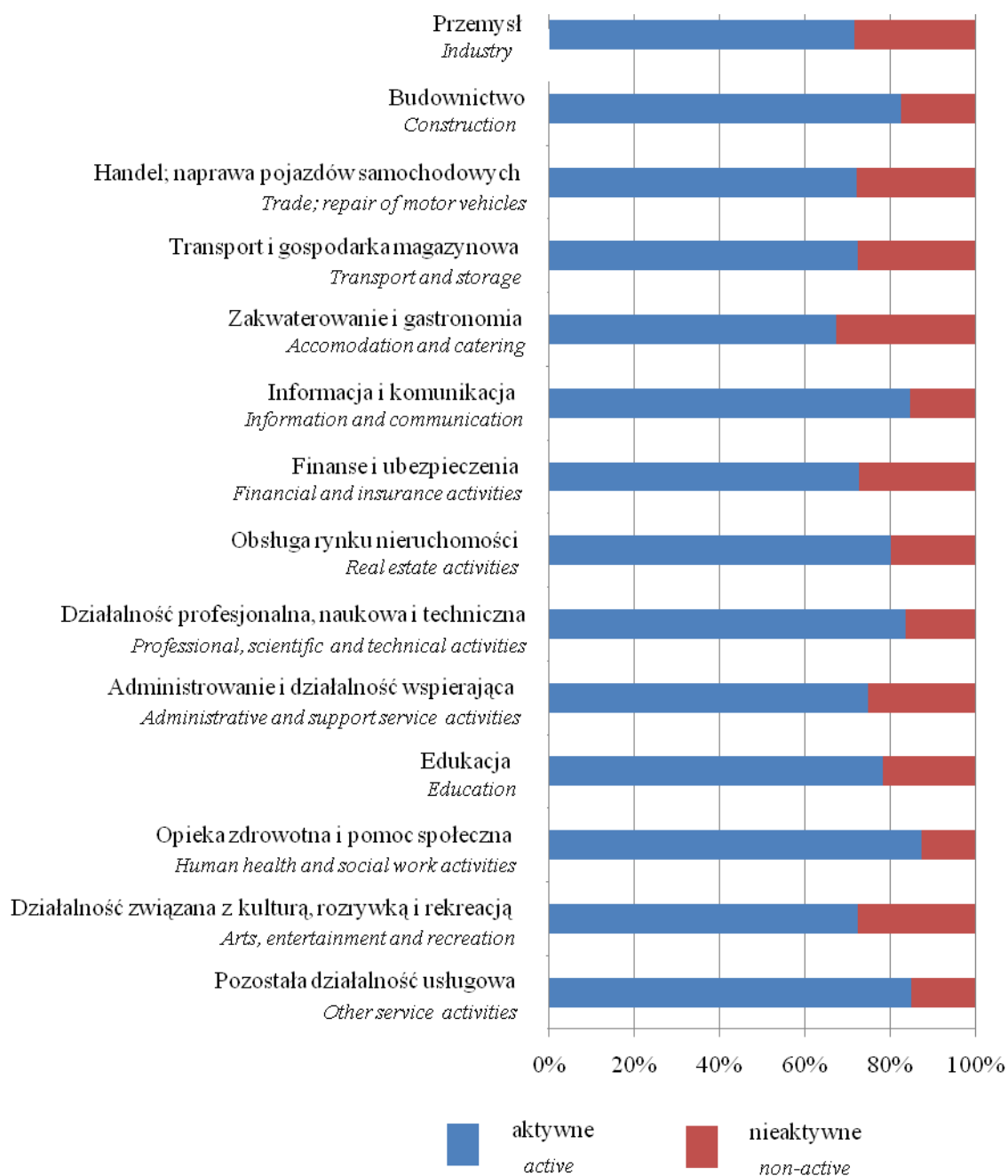
Active units surveyed

Inactive units not surveyed

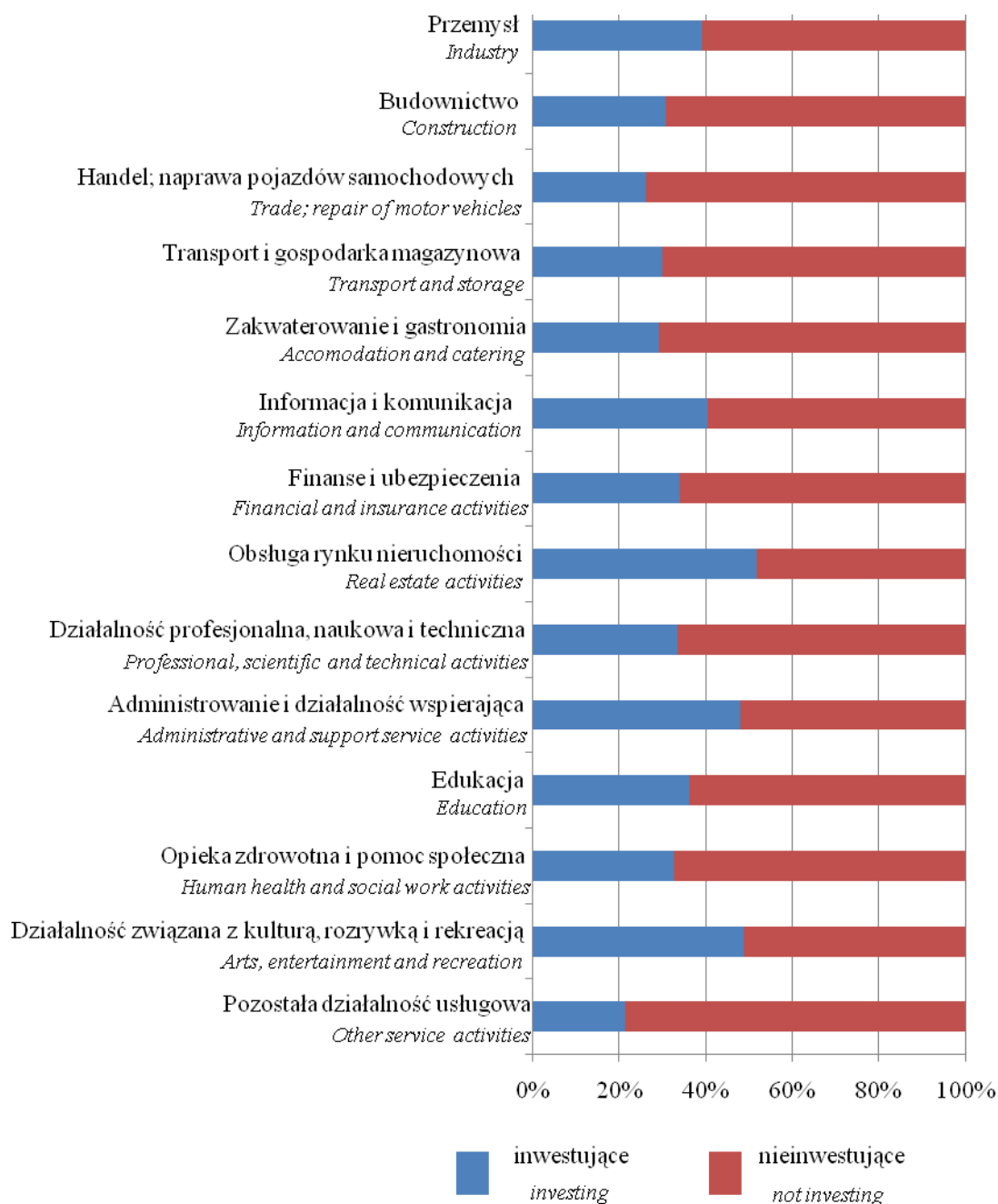
Wykres 1. Przedsiębiorstwa powstałe w 2009 r. według podstawowego rodzaju działalności – wskaźnik przeżycia do 2010 r.

Enterprises established in 2009 by main kind of activity – survival rate until 2010

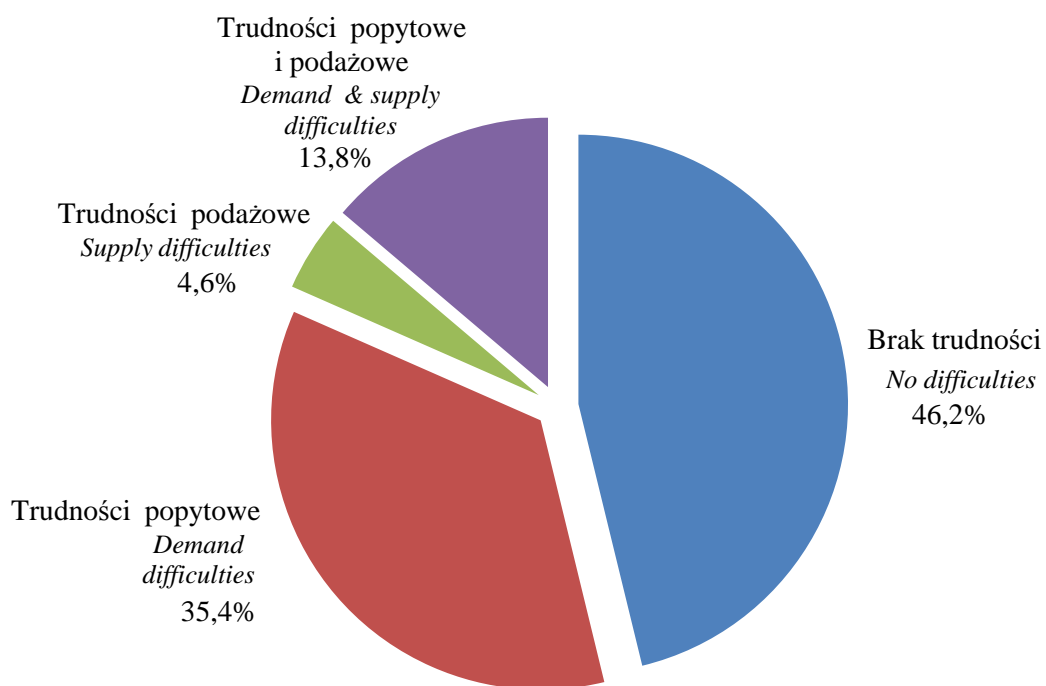
Wykres 2. Przedsiębiorstwa powstałe w 2009 r. i aktywne w 2010 r. – struktura jednostek według ponoszonych nakładów inwestycyjnych oraz podstawowego rodzaju działalności

Enterprises established in 2009 and active in 2010 – structure of entities by incurred investment outlays and main kind of activity

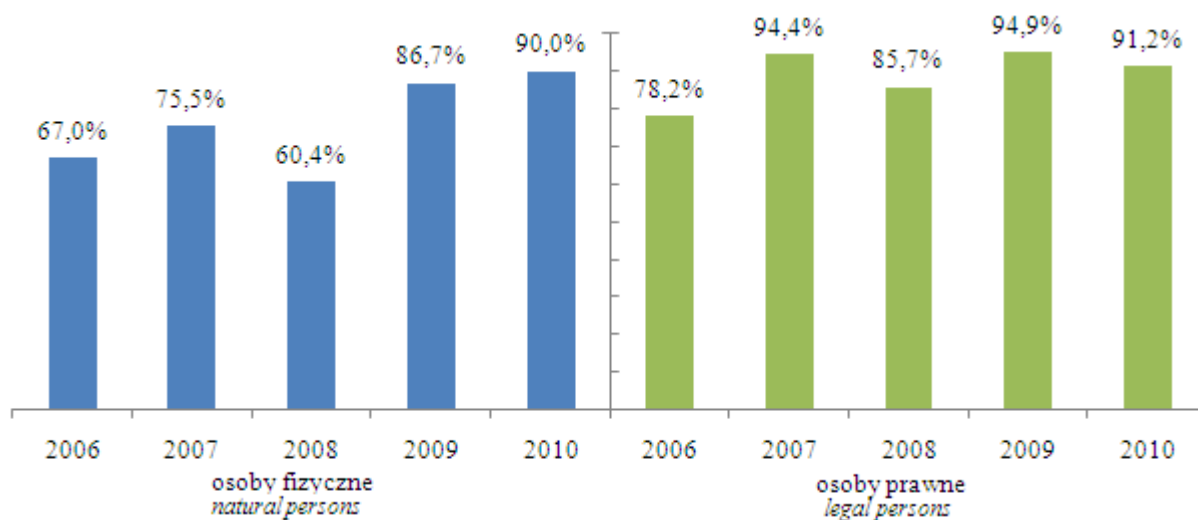
Wykres 3. Przedsiębiorstwa powstałe w 2009 r. i aktywne w 2010 r. według typów napotykaných trudności

Enterprises established in 2009 and active in 2010 by types of encountered difficulties

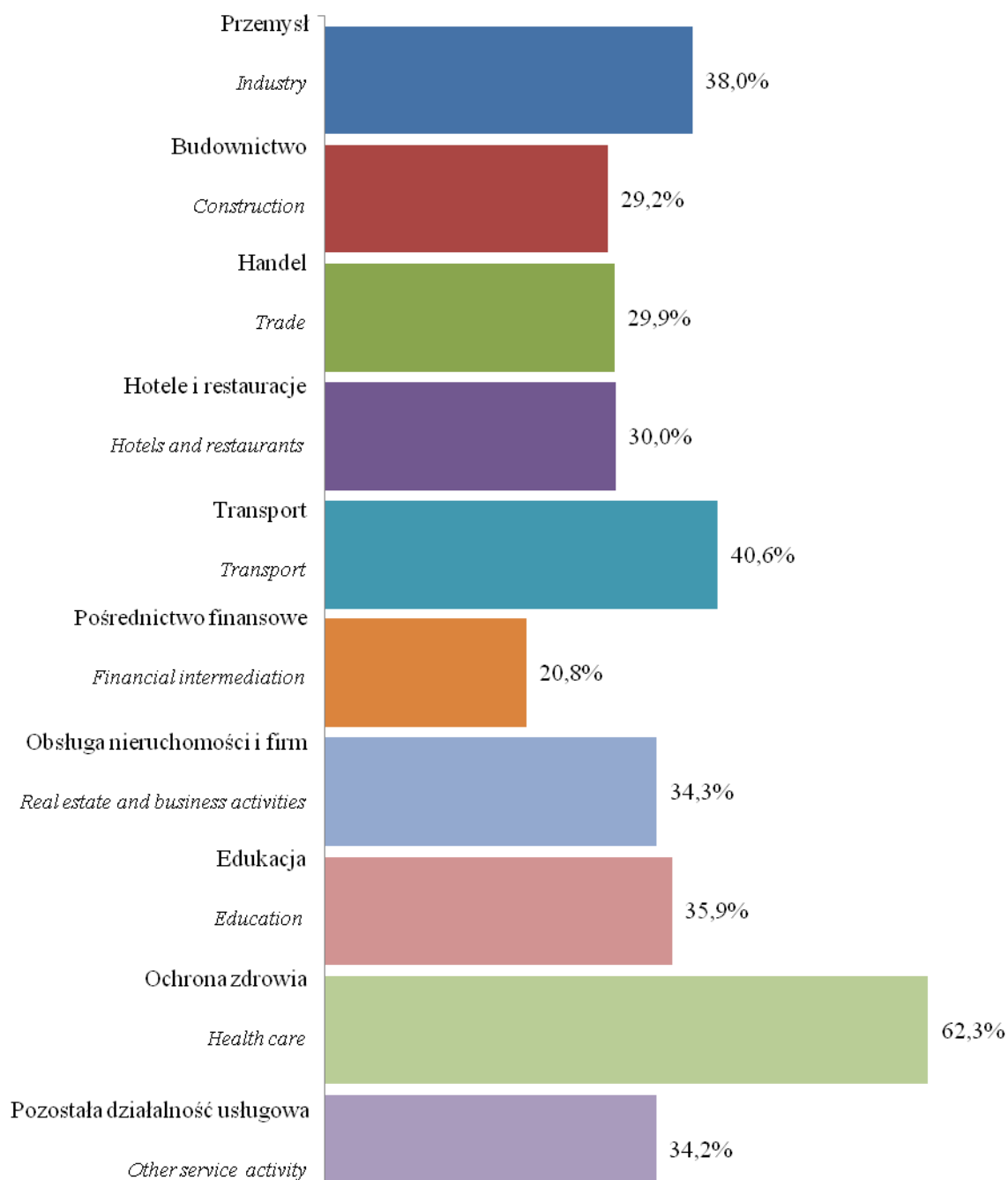
Wykres 4. Przedsiębiorstwa powstałe w 2005 r. według form prawnych – wskaźniki przeżycia w kolejnych latach

Enterprises established in 2005 by legal forms – survival rates in subsequent years

Wykres 5. Przedsiębiorstwa powstałe w 2005 r. według podstawowego rodzaju działalności – wskaźnik przeżycia do 2010

Enterprises established in 2005 by main kind of activity – survival rate until 2010

PL1 PANELOWE BADANIE PRZEDSIĘBIORSTW

Portal sprawozdawczy GUS
www.stat.gov.pl

Urząd Statystyczny
ul. Suwalska 29
93-176 Łódź

Proszę przekazać w terminie
do dnia 31 października 2010 r.

Obowiązek przekazywania danych statystycznych wynika z art. 30 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 grudnia 2009 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2010 (Dz. U. z 2010 r. Nr 3, poz. 14).

Udzielenie odpowiedzi na poszczególne pytania ankiety **polega na:**

- **oznaczeniu** w pogrubionej ramce **właściwych symboli** (dot. pytań 1–5, 6–9, 12, 14, 15, 23, 25–27, 28, 30–48),
- **wpisaniu liczb** w pytaniach 3A–5A, 13, 16–22, 27A, daty w pytaniach 8, 10, 11, 29 (mies. od 1 do 9 poprzedzić zerem, np. 01, 09),
- **wpisaniu tekstu** w pytaniach 1A, 2A, 24 i w innych pytaniach w miejscach wykropkowanych.

I. IDENTYFIKACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

Dane o przedsiębiorstwie z rejestru REGON		Czy zapisy po lewej stronie są aktualne?
0		
1		1 tak 0 nie
2	miejsce na nalepkę	1 tak 0 nie
3		1 tak 0 nie
4		1 tak 0 nie
5		1 tak 0 nie

Jeśli zapisy z rejestru REGON nie są aktualne, prosimy podać dane prawidłowe

1A Nazwa pełna

2A Adres siedziby zarządu

3A Numer identyfikacyjny REGON

4A Telefon

5A Telefaks

6 Jaka jest forma prawna podmiotu?

- osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą
- spółka cywilna
- przedsiębiorstwo państwowe
- spółdzielnia
- spółka akcyjna

1
2
3
4
5

- spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
- spółka jawna
- spółka partnerska
- spółka komandytowa (komandytowo-akcyjna)
- inna forma, jaka?

6
7
8
9
10

II. AKTUALNA SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

7 **1. Czy na początku września 2010 r. przedsiębiorstwo prowadziło działalność gospodarczą?**

• tak

• nie

Jeśli tak → proszę przejść do pyt. 10 i dalszych, jeśli nie → lecz działalność będzie wznowiona – proszę przejść do pyt. 8 i dalszych, a w przypadku gdy działalność nie będzie wznowiona – proszę wypełnić tylko pyt. 8–13 i 28–33

8 **2. Przedsiębiorstwo nie prowadziło na początku września 2010 r. działalności gospodarczej, bo:**

• nigdy nie podjęło działalności i jej nie podejmie

• nie rozpoczęło jeszcze działalności

• prowadzi tylko działalność sezonową

• zawiesiło działalność i planuje ją wznowić

• było w stanie upadłości lub likwidacji

• zakończyło działalność bez zamiaru jej wznowienia

Jeśli zaznaczono pozycję 6, prosimy podać datę zakończenia

mies. rok

9 **W przypadku całkowitego zaprzestania działalności przez przedsiębiorstwo, jakie były tego przyczyny?**

• przedsiębiorstwo zostało sprzedane, komu?

• przedsiębiorstwo zostało włączone do

• przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane

• przedsiębiorstwo w stanie upadłości

• przedsiębiorstwo w stanie likwidacji

• inna przyczyna, jaka?

.....

.....

10 Data wpisu przedsiębiorstwa do rejestru sądowego lub innej ewidencji

mies. rok

11 Data rozpoczęcia działalności (może być przed rejestracją prawną lub administracyjną albo po niej)

mies. rok

12 **3. Sposób powstania przedsiębiorstwa:**

• jako nowe

• w drodze nabycia całego przedsiębiorstwa prywatnego

• w drodze nabycia części przedsiębiorstwa

• poprzez połączenie kilku przedsiębiorstw

• poprzez zmianę formy prawnej już posiadanego i działającego przedsiębiorstwa

• w inny sposób, jaki?

.....

.....

13 **4. Źródło pochodzenia środków niezbędnych do podjęcia działalności przez przedsiębiorstwo: (proszę podać w przybliżeniu strukturę procentową)**

• środki własne %

• pożyczka od rodziny lub znajomych %

• pożyczka od poprzedniego pracodawcy %

• kredyt bankowy %

• subwencje publiczne %

• zagraniczne środki pomocowe %

• inne, jakie? %

.....

14 **5. Obszar, na którym przedsiębiorstwo prowadzi działalność, to:**

• rynek lokalny

• rynek regionalny

• rynek krajowy

• rynek międzynarodowy

15 **6. Czy przedsiębiorstwo eksportuje wyroby bądź usługi?**

• tak

• nie

16 **7. Liczba stałych miejsc, w których przedsiębiorstwo prowadzi działalność (miejsce identyfikowane adresem np. budynku, lokalu, biura itp.)**

17 **8. Liczba osób pracujących na rzecz przedsiębiorstwa na koniec września 2010 r.**

17 właściciele, współwłaściciele, pracujący członkowie rodziny

18 zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę

19 zatrudnieni w niepełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę

20 zatrudnieni na podstawie umowy-zlecenia

21 będący pracownikami innej firmy i wykonujący pracę na rzecz badanego przedsiębiorstwa w procesie produkcyjnym

22 inni, jacy? (np. agenci, członkowie spółdzielni, nakładcy itp.)

.....

9. Które z poniższych określeń najlepiej charakteryzuje działalność przedsiębiorstwa?
(proszę zakreślić tylko jedną odpowiedź)

- 1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

24

10. Proszę krótko opisać prowadzoną działalność
(jeśli przedsiębiorstwo prowadzi więcej niż jeden
rodzaj działalności, proszę podkreślić
najważniejszą)

.....

.....

.....

.....

11. Rozwój działalności

25	Czy prowadzona obecnie działalność jest taka sama jak w chwili podjęcia działalności przez przedsiębiorstwo?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tak ▪ nie
----	--	--

1

C

26	Czy przewiduje się, że w ciągu najbliższych 6 miesięcy nastąpią istotne zmiany w zakresie produkowanych wyrobów lub świadczonych usług?	<ul style="list-style-type: none"> • tak • nie
----	---	--

1

Q

27	12. Czy przedsiębiorstwo w 2010 r. generowało:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zysk ▪ stratę
----	--	--

1

2

27A Prosimy o podanie przybliżonego udziału kosztów w przychodach
(w procentach)

%

wypełnia urząd statystyczny

GIDzial

--	--	--	--	--

(działalność wg PKD 2007)

MonoPlur

10

(pojedyncza działalność „0”,
kilka działalności „1”)

III. WARUNKI POWSTANIA I ROZWOJU PRZEDSIĘBIORSTWA

13. Charakterystyka właściciela lub jednego ze współwłaścicieli przedsiębiorstwa <i>(wypełnia osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą lub spółka cywilna, jawna albo partnerska, tzn. przedsiębiorstwo, które zakresliło w pytaniu 6 odpowiedź 1, 2, 7 i 8)</i>			
28	Płeć • mężczyzna • kobieta	1 2	31 Charakter poprzedniej pracy • rolnik • rzemieślnik • inżynier, technik • handlowiec • pracownik biurowy • kierujący firmą prywatną • kierujący firmą publiczną • student lub uczeń • nie pracował(a) • inne, jakie?
29	Rok urodzenia	19	
30	Poziom wykształcenia • podstawowe • zasadnicze zawodowe • średnie techniczne • inne średnie • wyższe • inne pomaturalne	1 2 3 4 5 6	
32	Czy działalność prowadzona jest w miejscu zamieszkania? • tak • nie		
33	Czy praca Pana(-ni) w przedsiębiorstwie jest głównym źródłem utrzymania? • tak • nie		1 0 1 0
34	14. Czy w ciągu 2010 r. przedsiębiorstwo poniosło lub zamierza ponieść nakłady inwestycyjne na środki trwałe? • tak • nie		1 0
34A	Jeśli tak, to jakie jest dominujące źródło finansowania nakładów inwestycyjnych na środki trwałe • środki własne • kredyt bankowy • inna pożyczka • subwencje		1 2 3 4
35	15. Czy przedsiębiorstwo napotyka trudności przy sprzedaży własnych wyrobów lub usług? • tak • nie		1 0
36	Jeśli tak, proszę powiedzieć, czy: środki, jakimi dysponują klienci, nie są dostateczne w stosunku do ich potrzeb		1 0
37	na rynku jest zbyt duża konkurencja		1 0
38	firmy konkurencyjne obniżają swoje ceny		1 0
39	przedsiębiorstwo jest niedostatecznie znane na rynku		1 0
40	są inne trudności, jakie?		1 0
41	16. Czy przedsiębiorstwo napotyka trudności w rozwijaniu produkcji? • tak • nie		1 0
42	Jeśli tak, czy przyczyną są: niedostateczna technologia		1 0
43	niedostateczne środki finansowe		1 0
44	trudności w ściąganiu należności		1 0
45	ograniczony dostęp do kredytów		1 0
46	brak surowców		1 0
47	brak wykwalifikowanej siły roboczej		1 0
48	inne trudności, jakie?		1 0

(e-mail osoby sporządzającej sprawozdanie - WYPEŁNIĆ WIELKIMI LITERAMI)

Imię, nazwisko i telefon osoby odpowiadającej na pytania ankiety	
Podpis	Data zwrotu ankiety do US

PL2 PANELOWE BADANIE PRZEDSIĘBIORSTW

Portal sprawozdawczy GUS
www.stat.gov.plUrząd Statystyczny
ul. Suwalska 29
93-176 ŁódźProszę przekazać w terminie
do dnia 31 października 2010 r.

Obowiązek przekazywania danych statystycznych wynika z art. 30 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 grudnia 2009 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2010 (Dz. U. z 2010 r. Nr 3, poz. 14).

Udzielenie odpowiedzi na poszczególne pytania ankiety polega na:

- **oznaczeniu** w pogrubionej ramce **właściwych symboli** (dot. pytań 1–6, 6A–14A, 22, 25, 26, 27–46),
- **wpisaniu liczb** w pytaniach 3A–5A, 15–21, 26A, daty w pytaniu 8 (mies. od 1 do 9 poprzedzić zerem, np. 01, 09),
- **wpisaniu tekstu** w pytaniach 1A, 2A, 23, 24 i w innych pytaniach w miejscach wy kropkowanych.

I. IDENTYFIKACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

	Dane o przedsiębiorstwie z rejestru REGON	Czy zapisy po lewej stronie są aktualne?
0		
1		1 tak 0 nie
2	miejsce na nalepkę	1 tak 0 nie
3		1 tak 0 nie
4/5		1 tak 0 nie
6		1 tak 0 nie

→ Forma prawna określona w pytaniu 6A

Jeśli zapisy z rejestru REGON nie są aktualne, prosimy podać dane prawidłowe

1A Nazwa pełna

2A Adres siedziby zarządu

3A Numer identyfikacyjny REGON

4A Telefon

5A Telefaks

6A Jaka jest forma prawna podmiotu?

(wypełniają tylko te podmioty, które w pyt. 6 zakreśliły odpowiedź 0 nie)

• osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą	1	• spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	6
• spółka cywilna	2	• spółka jawna	7
• przedsiębiorstwo państwowe lub komunalne	3	• spółka partnerska	8
• spółdzielnia	4	• spółka komandytowa (spółka komandytowo-akcyjna)	9
• spółka akcyjna	5	• inna forma, jaka?	10

II. AKTUALNA SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

7 1. Czy na początku września 2010 r. przedsiębiorstwo prowadziło działalność gospodarczą?

• tak

• nie

Jeśli tak → proszę przejść do pyt. 10 i dalszych, jeśli nie → lecz działalność będzie wznowiona – proszę przejść do pyt. 8 i dalszych, a w przypadku gdy działalność nie będzie wznowiona – proszę wypełnić tylko pyt. 8, 9, 27–29

8 2. Przedsiębiorstwo nie prowadziło na początku września 2010 r. działalności gospodarczej, bo:

• prowadzi tylko działalność sezonową

• zawiesiło działalność i planuje ją wznowić

• było w stanie upadłości lub likwidacji

• zakończyło działalność bez zamiaru jej wznowienia

Jeśli zaznaczono pozycję 4, prosimy podać datę zakończenia

mies. rok

9 W przypadku całkowitego zaprzestania działalności przez przedsiębiorstwo, jakie były tego przyczyny?

• przedsiębiorstwo zostało sprzedane, komu?

.....

• przedsiębiorstwo zostało włączone do

.....

• przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane

• przedsiębiorstwo w stanie upadłości

• przedsiębiorstwo w stanie likwidacji

• inna przyczyna, jaka?

.....

.....

10 3. Obszar, na którym przedsiębiorstwo prowadzi działalność, to:

• rynek lokalny

• rynek regionalny

• rynek krajowy

• rynek międzynarodowy

11 4. Czy przedsiębiorstwo eksportuje wyroby bądź usługi?

• tak

• nie

12 5. Jeśli przedsiębiorstwo jest spółką akcyjną lub spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, to:

czy posiada więcej niż 30 % udziałów w innej spółce?

• tak

• nie

13 czy jakaś inna spółka krajowa posiada w niej ponad 30 % udziałów

• tak

• nie

14 czy udziałowcami są zagraniczne osoby prawne lub fizyczne?

• tak

• nie

14A • jeśli tak, to ile posiadają łącznie udziałów?

• do 30 %

• 31 – 50 %

• ponad 50 %

15 6. Liczba stałych miejsc, w których przedsiębiorstwo prowadzi działalność (miejsce identyfikowane adresem np. budynku, lokalu, biura itp.)

7. Liczba osób pracujących na rzecz przedsiębiorstwa na koniec września 2010 r.

16 właściciele, współwłaściciele, pracujący członkowie rodziny

17 zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę

18 zatrudnieni w niepełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę

19 zatrudnieni na podstawie umowy-zlecenia

20 podwykonawcy (będący pracownikami innej firmy i wykonujący pracę na rzecz badanego przedsiębiorstwa)

21 inni, jacy? (np. agenci, członkowie spółdzielni, nakładcy itp.)

22

8. Które z poniższych określeń najlepiej charakteryzuje działalność przedsiębiorstwa?
(proszę zakreślić tylko jedną odpowiedź)

▪ górnictwo i kopalnictwo	1
▪ przetwórstwo przemysłowe	2
▪ zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę	3
▪ budownictwo	4
▪ handel detaliczny	5
▪ handel hurtowy	6
▪ naprawy	7
▪ hotele i restauracje	8
▪ transport, gospodarka magazynowa	9
▪ obsługa nieruchomości i firm	10
▪ pośrednictwo finansowe	11
▪ edukacja	12
▪ ochrona zdrowia i pomoc społeczna	13
▪ pozostała działalność	14

23

9. Proszę podać 2 główne produkowane wyroby lub świadczone usługi związane z podstawową działalnością przedsiębiorstwa

1.

.....

.....

2.

.....

.....

24

10. Proszę krótko opisać prowadzoną działalność
(jeśli przedsiębiorstwo prowadzi więcej niż jeden rodzaj działalności, proszę podkreślić najważniejszą)

.....

.....

11. Rozwój działalności

25

Czy przewiduje się, że w ciągu najbliższych 6 miesięcy nastąpią istotne zmiany w zakresie produkowanych wyrobów lub świadczonych usług?

▪ tak

1

▪ nie

0

26

12. Czy przedsiębiorstwo w 2010 r. generowało:

▪ zysk

1

▪ stratę

0

26A

Prosimy o podanie przybliżonego udziału kosztów w przychodach (w procentach)

--	--	--

%

wypełnia urząd statystyczny
GIDział

(działalność wg PKD 2007)

--	--	--	--	--

MonoPlur

 (pojedyncza działalność „0”,
kilka działalności „1”)

--

III. WARUNKI POWSTANIA I ROZWOJU PRZEDSIĘBIORSTWA

13. Wypełnia osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą lub spółka cywilna, partnerska albo jawna	
27	<div> <div> <div>▪ tak</div> <div>1</div> </div> <div> <div>▪ nie</div> <div>0</div> </div> </div> <p>Czy działalność prowadzona jest (była) w miejscu zamieszkania?</p>
28	<div> <div>▪ tak</div> <div>1</div> </div> <div> <div>▪ nie</div> <div>0</div> </div> <p>Czy praca Pana(-ni) w przedsiębiorstwie jest (była) głównym źródłem utrzymania?</p>
29	<div> <div>▪ tak</div> <div>1</div> </div> <div> <div>▪ nie</div> <div>0</div> </div> <p>Czy pracuje (pracował(-ła)) Pan(-ni) dodatkowo poza przedsiębiorstwem?</p>
14. Czy liczba osób pracujących w przyszłym roku w porównaniu ze stanem bieżącym?	
30	<div> <div>wzrośnie</div> <div>1</div> </div> <div> <div>nie zmieni się</div> <div>2</div> </div> <div> <div>zmniejszy się</div> <div>3</div> </div>
15. Czy w ciągu 2010 r. przedsiębiorstwo poniosło lub zamierza ponieść nakłady inwestycyjne na środki trwałe?	
31	<div> <div>▪ tak</div> <div>1</div> </div> <div> <div>▪ nie</div> <div>0</div> </div>
Jeśli tak, to jakie jest dominujące źródło finansowania nakładów inwestycyjnych na środki trwałe?	
32	<div> <div>środki własne</div> <div>1</div> </div> <div> <div>kredyt bankowy</div> <div>2</div> </div> <div> <div>inna pożyczka</div> <div>3</div> </div> <div> <div>subwencje</div> <div>4</div> </div>

33	16. Czy przedsiębiorstwo napotyka trudności przy sprzedaży własnych wyrobów lub usług?	<div> <div>▪ tak</div> <div>1</div> </div> <div> <div>▪ nie</div> <div>0</div> </div>
Jeśli tak, proszę powiedzieć, czy:		
34	środki, jakimi dysponują klienci, nie są dostateczne w stosunku do ich potrzeb	<div> <div>▪ tak</div> <div>1</div> </div> <div> <div>▪ nie</div> <div>0</div> </div>
35	na rynku jest zbyt duża konkurencja	<div> <div>▪ tak</div> <div>1</div> </div> <div> <div>▪ nie</div> <div>0</div> </div>
36	firmy konkurencyjne obniżają swoje ceny	<div> <div>▪ tak</div> <div>1</div> </div> <div> <div>▪ nie</div> <div>0</div> </div>
37	przedsiębiorstwo jest niedostatecznie znane na rynku	<div> <div>▪ tak</div> <div>1</div> </div> <div> <div>▪ nie</div> <div>0</div> </div>
38	są inne trudności, jakie?	<div> <div>▪ tak</div> <div>1</div> </div> <div> <div>▪ nie</div> <div>0</div> </div>
17. Czy przedsiębiorstwo napotyka trudności w rozwijaniu produkcji?		
39		<div> <div>▪ tak</div> <div>1</div> </div> <div> <div>▪ nie</div> <div>0</div> </div>
Jeśli tak, czy przyczyną są:		
40	niedostateczna technologia	<div> <div>▪ tak</div> <div>1</div> </div> <div> <div>▪ nie</div> <div>0</div> </div>
41	niedostateczne środki finansowe	<div> <div>▪ tak</div> <div>1</div> </div> <div> <div>▪ nie</div> <div>0</div> </div>
42	trudności w ściąganiu należności	<div> <div>▪ tak</div> <div>1</div> </div> <div> <div>▪ nie</div> <div>0</div> </div>
43	ograniczony dostęp do kredytów	<div> <div>▪ tak</div> <div>1</div> </div> <div> <div>▪ nie</div> <div>0</div> </div>
44	brak surowców	<div> <div>▪ tak</div> <div>1</div> </div> <div> <div>▪ nie</div> <div>0</div> </div>
45	brak wykwalifikowanej siły roboczej	<div> <div>▪ tak</div> <div>1</div> </div> <div> <div>▪ nie</div> <div>0</div> </div>
46	są inne trudności, jakie?	<div> <div>▪ tak</div> <div>1</div> </div> <div> <div>▪ nie</div> <div>0</div> </div>

(e-mail osoby sporządzającej sprawozdanie - WYPEŁNIĆ WIELKIMI LITERAMI)

Imię, nazwisko i telefon osoby odpowiadającej na pytania ankiety	
Podpis	Data zwrotu ankiety do US